

AINEKAVA KUUSTE KOOL

I Ainevaldkond „Tehnoloogia”

1. Üldalused

1.1. Valdkonnapädevus

Tehnoloogia valdkonda kuuluvate ainete õpetamise eesmärk põhikoolis on eakohase valdkonnapädevuse kujundamine, mis tähendab, et põhikooli lõpetaja:

- 1) on omandanud eakohaseid baastadmisi erinevate õppes kasutatavate materjalide omadustest ja kasutamise võimalustest;
- 2) valib oma ideede teostamiseks sobivaid materjale, töövahendeid ja töötlemisviise ning on teadlik oma valikute mõjust majandus-, sotsiaal- ja looduskeskkonnale;
- 3) kasutab materjale ja töövahendeid säästlikult ning järgib tegevuses kestliku arengu ja rohepöörde põhimõtteid;
- 4) kasutab traditsioonilisi ning nüüdisaegseid materjale, tööriistu ja digivahendeid turvaliselt ning otstarbekalt;
- 5) kasutab teistes õppeainetes omandatud teadmisi praktikas;
- 6) kavandab, planeerib, teostab ja mõtestab tööprotsessi põhimõttel ideest teostuseni, arvestades seejuures funktsionaalsust, esteetilisust ja kulutõhusust;
- 7) väärtustab Eesti ja teiste rahvaste esemelise ja toidukultuuriga seotud traditsioone;
- 8) väärtustab loovat isetegemist ning sellega seonduvat vaimset heaolu ja tervislikku eluviisi;
- 9) on omandanud valmisoleku kasutada õpitud praktilisi oskusi igapäevaelus;
- 10) kirjeldab suuliselt ja kirjalikult tehtud valikuid ning tööprotsessi, sh kasutades digivahendeid;
- 11) analüüsib nii enda kui ka teiste tööprotsessi ja -lõpptulemust;
- 12) on omandanud hoiaku olla ettevõtlik ning otsib loovaid ja uuenduslikke lahendusi ettetulevatele probleemidele iseseisvalt või rühmas;
- 13) arvestab autoriõigust erinevate teabevahendite, õppematerjalide ja infoallikate kasutamisel.

1.2. Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Tehnoloogia valdkonna õppeained on tööõpetus, tehnoloogiaõpetus ning käsitöö ja kodundus. Tööõpetust õpitakse 1.–3. klassini, tehnoloogiaõpetust 4.–9. klassini, käsitööd ja kodundust 4.–9. klassini.

Tehnoloogiaainete nädalatundide jaotumine kooliastmeti.

õppeaine	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Tööõpetus	4,5	0	0
Tehnoloogiaõpetus/ käsitöö ja kodundus	0	6	5

Õppeainete nädalatundide jagunemine kooliastmete sees ja õppesisu klasside kaupa on kindlaks määratud kooli õppekavas arvestusega, et õpitulemused ning kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud on saavutatavad.

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Õppeaine kirjeldus

Tööõpetus on õppeaine, mida iseloomustab loov käeline aktiivsus ning mis on oluline õpilaste füsioloogilises ja vaimses arengus. Õpilased saavad end käelise tegevuse kaudu väljendada ning kujundada teadmisi, oskusi ja kogemusi, mida on vaja töö kavandamiseks, planeerimiseks ja loomiseks. Tööülesandeid täites arenevad õpilastel mootorika, tähelepanu, silmamõõt, ruumitaju, kujutlusvõime ning iseseisvus otsuste tegemisel. Õpilastel kujuneb arusaam inimese kujundatud ja loodud esemelisest keskkonnast, selle materjalide mitmekesisusest ja vajadusest suhtuda ümbritsevasse säästlikult.

Ühistegevuses õpitakse koos teistega töötama, üksteist abistama, teiste arvamusi arvestama ja oma otsuseid põhjendama. See julgustab õpilasi väärtustama ning hindama enda ja teiste tööd, mõistma kodukoha kultuurilist mitmekesisust ning võrdse kohtlemise tähtsust. Kuna tööõpetuse tundide põhisisu on loominguline praktiline tegevus, täidab see aine ka emotsionaalselt tasakaalustavat ülesannet.

Tööõpetuses käsitletakse käsitöö, kodunduse ja tehnoloogiaõpetuse algtõdesid, mis loob eeldused aineõpingute jätkamiseks II ja III kooliastmes.

Käsitöö on õppeaine, kus õpilased saavad loovate ideede kaudu väljendada oma oskusi praktikas, kasutades selleks mitmesuguseid pehmeid materjale ja erinevaid käsitöö tehnikaid nii käsitsi kui ka elektriliste ja digitaalsete masinatega töötades. Loov- ja kriitilise mõtlemise kasutamine loomingulisi ülesandeid lahendades loob eeldused õpilaste loovaks eneseväljenduseks. Õpilasel kujunevad oskused oma ideid teostades järgida tootearendustsükli alates teabe kogumisest, idee leidmisest, eseme ning töö ajalise ja tehnilise kavandamisest kuni toote valmimise ning esitlemiseni. Ühiste arutluste käigus õpitakse analüüsima eseme disainiprotsessi, märkama erinevaid tehnilise ja loomingulise protsessi lahendusi ning kogema tööõõmu. Tänapäevaste materjalide ja tehnikate praktikas rakendamise kõrval väärtustatakse käsitöö rahvuslike kultuuritraditsioonide hoidmist ja kasutamist tänapäevases võtmes.

II kooliastmes kujunevad õpilastel teadmised käsitöö põhilistest tövõtetest, mõistetest ja tehnikatest. Õpilased mõistavad juhendi järgi töötamise põhitõdesid ning otsivad aktiivselt uudseid lahendusi esemete disainimisel. Õpilased valmistavad praktilisi töid, mis võimaldavad erinevaid õpitud tehnikavõtteid loovalt ja mitmekülgsest praktikas rakendada ning erinevates õppeainetes õpitut käsitööga seostada.

III kooliastmes keskenduvad õpilased enam oma ideede loomingulisele väljendamisele ning töö teadlikule korraldamisele tootearendustsükli arvestades. Õppe käigus otsivad ja esitavad õpilased uusi ideid, hindavad neid kriitiliselt, kavandavad ja valmistavad funktsionaalseid esemeid enda võimetest ja huvidest lähtuvalt. Õpilastes kujuneb oskus arutleda tarbekunsti, käsitöö ja moe seoste ning käsitöö ja tekstiilitööstuse tähtsuse üle ajaloos ning tänapäeval.

Kodundus on õppeaine, kus tähelepanu keskmes on inimese üldine heaolu ja igapäevaelus hakkamasaamine ning selleks kujundatavad teadmised, oskused ja hoiakud. Koostöö ja kriitilise mõtlemise kaudu avastab õpilane enda potentsiaali erinevates ainealastes tegevustes, mõistab elukeskkonna jätkusuutlikkust ja enda rolli selle tagamisel. Õppes väärtustatakse nii eesti toidukultuuri ja -traditsioone kui ka kujundatakse avatud meelt teiste rahvaste toidukultuuri ja tavade suhtes.

II kooliastmes keskendutakse ainealaste mõistete tundmaõppimisele ning peamiste tövõtete ja tehnoloogiate omandamisele, mis on praktiliste ülesannete lahendamise eelduseks. Õpitakse mõistma erinevate otsuste mõju iseendale ja keskkonnale. Õpiviiside valikul lähtutakse õpilaste eakohasusest ja huvidest.

III kooliastmes täiendatakse aineteadmisi ja praktilisi oskusi probleemilahenduse kaudu. Õpitakse analüüsima enda käitumist ja mõtestama tehtud otsuste mõju ning ollakse valmis astuma samme enda heaolu ja jätkusuutliku majandamise suunas. Õpiviisid võimaldavad arendada süsteemset mõtlemist ja planeerimisoskust.

Tehnoloogiaõpetus on õppeaine, kus õpilased saavad ennast väljendada eelkõige erinevaid kõvasid materjale töödeldes nii käsitsi kui ka masinatega, sh digitaalsetega.

II kooliastmes omandavad õpilased tehnoloogiaõpetuse baasoskused materjalide töötlemisel ja töövahendite käsitlemiseks, samuti tehnilisi mõisteid ja termineid. Õpilased tutvuvad erinevate materjalide omaduste ning kasutusvõimalustega. Õpetaja juhendamisel õpitakse valima asjakohaste tööviiside, töövahendite, masinate ja seadmete vahel ning nendega töötama. Seejuures arvestatakse õpilaste erinevaid võimeid ja huve ning toetatakse nende omaalgatust ja õpimotivatsiooni.

III kooliastmes süvendavad õpilased oma oskusi, pakkudes uusi ideid probleemsituatsioonide lahendamiseks. Tehnilisi ideid planeerima, teostama ja esitlema õpitakse nii traditsioonilist kui ka nüüdisaegset tehnoloogiat kasutades. Õpilasel kujuneb oskus ja huvi vaadelda ning uurida mehhaanilist ja elektroonilist töö- või elukeskkonda ning rakendada teadmisi oma loomingus. Oskuste süvenemine loob eeldused selleks, et õpilased oleksid suutelised mõistma erinevate tehniliste süsteemide toimimise põhimõtteid ja toime tulema praktiliste probleemidega, mis võivad tekkida süsteemide rakendamisel. Õpiviisid toetavad õpilaste heaolu ja eluks vajalikke oskuste kujunemist ning karjäärivalikuid ja tööelu puudutavaid valikuid.

Tehnoloogia valdkonna õppeainete kaasaegses õpikäsitluses on olulisele kohale tõusnud tööprotsess, kus kesksel kohal on õppija, kes kasutab tööriistu ja -vahendeid ja on seeläbi dialoogis töödeldava materjaliga. Õpilasi suunatakse kasutama ühes tehnoloogiavaldkonna õppeaines omandatud teadmisi ja oskusi teises valdkonna õppeaines. Õpitakse tööd kavandama ja planeerima ning leidma erinevaid tehnilisi ja loomingulisi lahendusi kirjalike- ja praktiliste tööde loomiseks, arendatakse õppijate valmisolekut kasutada praktilisi oskusi igapäevaelus ning ollakse abiks karjäärivalikul.

Valdkonnasisese lõimingu puhul pööratakse tähelepanu ainealaste mõistete tundmaõppimisele ning peamiste tövõtete ja tehnoloogiate omandamisele. Õppeprotsessis arvestatakse õppija võimeid ja huvi. Keskendutakse õppimise käigus rohkem erinevate

materjalide ja tehnoloogiate sidumisele loomingulise tööprotsessi käigus. Õpetuses järgitakse ideest teostuseni tsükli. Oluline on töö ajalise ja tehnoloogilise protsessi läbimine kavandamisest kuni töö esitlemiseni. Valdkonnasisese lõimingu aluseks on kõigi kolme õppeaine taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud ning õpitulemused, mille saavutamist toetavad ühisprojektid, loovtööd ja teised lõimingulised teemakäsitlelused.

1.4. Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks

Keel ja kirjandus. Suunatakse kirjalikust tekstist (juhendist, retseptist, ainealasest meediatekstist vms) arusaamist ning seostatakse tehnoloogiavaldkonnas kasutatavaid tekste ja nende loomist eesti keele grammatikaga või/ ja ortograafiaga. Arendatakse suulist eneseväljendust ning oskust arutleda tehnoloogia muutuse üle ühiskonnas.

Matemaatika. Matemaatikapädevuse arengut toetatakse arvutuste, mõõtmiste/kaalumiste, mõõtühikute teisendamiste ja kujutava geomeetria kaudu. Matemaatikas omandatud teadmisi kasutatakse materjali/toiduainete kulu ja hinna arvutamisel või esemete/ lõigete konstrueerimisel vms.

Loodusained. Loodusainete rakenduslikkus avaldub tehnoloogiavaldkonna ainetes lõiminguliste töösituatsioonide lahendamisel. Õpilasi juhatakse väärtustama looduslikku mitmekesisust ning vastutustundlikku ja säästvat eluviisi ning järgima tervislikke eluviise. Teadvustatakse edasiõppimis- ja karjäärivõimalusi seostatult loodusteaduste ja tehnoloogiaga.

Sotsiaalsained. Õpilasi suunatakse väärtustama ennast ja teisi, arendama koostööoskust, järgima tervislikke eluviise ja hoidma keskkonda. Tööprotsessis toetatakse vastutustundliku ja aktiivse kodaniku (tarbija) kujundamist, väärtustades teaduspõhisust, loovust ja ettevõtlust. Sotsiaalainete toel tunnetab õpilane oma rolli kultuuripärandi hoidjana, väärtustades rahvakultuuri ja toidutraditsioone ning kujundades aktsepteerivat hoiakut kultuuriliste ja maailmavaatelistele mitmekesisuste suhtes.

Kunstiained. Kunstipädevusega puututakse kokku kultuuriteadlikkuse kujundamise kaudu, õppides väärtustama Eesti ja erinevate rahvaste rahvakultuuri ja selle mitmekesisust. Kunstielamusi (muusikat, kunsti, käsitööd) nähakse igapäevaelu rikastajana. Kunsti õppeaines õpitut kasutatakse kavandamisel, tootearendustsüklis eseme/toote loomisel, suunates õpilasi kasutama kunsti põhielemente (joon, värv, vorm, ruum, rütm).

Kehaline kasvatus. Kehakultuuripädevus seostub tehnoloogiavaldkonnas tervislike eluviiside sh kehalise aktiivsuse väärtustamise ja peenmotoorika arendamisega. Tööprotsessis pööratakse tähelepanu ergonoomilisele kehaasendile ja liikumispausidele. Koostööd tehes järgitakse kokkulepituid reegleid ning suhtutakse sallivalt kaaslaste võimetusse (koordinatsioon, vaimne ja kehaline tasakaal).

Võõrkeeled. Võõrkeelepädevusega puututakse kokku teabeallikatest (interneti, toote kasutusjuhendi, võõrkeelse kirjanduse jt) materjalide otsimisel ja lugemisel. Võõrkeelte

tundmine aitab mõista teisi kultuure ning tajuda oma kultuuri eripära.

1.5. Õppe kavandamine ja korraldamine

Tehnoloogia valdkonnas korraldatakse õpe viisil, mis toetab õpimotivatsiooni hoidmist ning õpilase kujunemist aktiivseks ja enastjuhtivaks õppijaks ning loovaks ja kriitiliselt mõtlevaks ühiskonnaliikmeks, kes suudab teha valikuid ja vastutada oma õppimise eest.

Õppetegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) lähtutakse õppekava üldpädevustest, kooli väärtustest, kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja õppesisust Kuuste Kooli õppekavas;
- 2) arvestatakse kooliastmete lõimingutega ja läbivate teemadega;
- 3) lähtutakse Vana-Kuuste, ajaloolise mõisakooli kultuurilisest eripärast;
- 4) rakendatakse mitmekesiseid ja kombineeritud meetodeid: aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid tegevusi, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi;
- 5) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, individuaalseid eripärasid ja võimeid;
- 6) tegeldakse probleemikeskselt ja kogemuspõhiselt igapäevaelu probleemide seostamisega;
- 7) õppeaine käsitlemisel arvestatakse järgmisi hariduselu praktikaid: ettevõtlikkuse arendamine, kiusamise ennetamine, liikumise propageerimine.
- 8) võimaldatakse õppida individuaalselt ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 9) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 10) innustatakse õpilasi oma arvamust avaldama; ühiselt arutletakse õpetusega seotud teemadel ning pööratakse tähelepanu väärtuskasvatusele;
- 11) jälgitakse, et õppimine on vaheldusrikas, et võimaldada läbida erinevaid tööliike ja teemasid, katsetada mitmesuguste materjalide töötlemist ning tutvuda nende omadustega;
- 12) on rõhk käelisel tegevusel (õpitakse kasutama mitmesuguseid lihtsamaid tööriistu ja -vahendeid, töödeldakse materjale) ning loovusel (kavandamine, toote/töoeseme täiendamine või kaunistamine, viimistlemine).

Õppetegevust kavandades ja korraldades teevad õpetajad koostööd, seejuures:

- 1) innustatakse õpilasi oma arvamust avaldama, analüüsima ning kriitiliselt mõtestama oma töökultuuri ja tööprotsessi, alustatud lõpule viima, probleeme märkama ja püstitama ning lahendusi leidma;
- 2) kaasatakse õpilasi õppe kavandamisse, võetakse aega eesmärkide ja taotletavate õpitulemuste saavutamise viiside ja hindamiskriteeriumide läbiarutamisele ning refleksioonile;
- 3) võimaldatakse õppida individuaalselt ning üheskoos nii iseseisva, paaris- kui ka rühmatöö

kaudu, siduda õpet koolivälise eluga, et kogu ainekäsitus oleks võimalikult elulähedane, õpilasele eakohane ja tähenduslik;

4) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, eripära ja võimeid, võimaldatakse erivajadustega õpilastel osaleda aktiivselt õppes nende võimaluste kohaselt, kohandades vajaduse korral selleks tegevusi;

5) kasutatakse diferentseeritud ja sobivat pingutust nõudvaid õppeülesandeid, kus vastavalt õpilaste suutlikkusele ning edasijõudmisele vahelduvad teoreetiline ja praktiline osa ning õppemeetodid, mille sisu ja raskusaste toetavad individuaalset lähenemist ning säilitavad ja suurendavad huvi ning õpimotivatsiooni;

6) arvestatakse didaktika nüüdisaegseid käsitusi ja ainevaldkonna arengut, võetakse arvesse kohalikku eripära ning paikkonnas või kogukonnas pakutavaid võimalusi õppimist mitmekesistada, samuti muutusi ühiskonnas;

7) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevusteks, reageeritakse õpi- ja eluraskustele, pakutakse õpiabi ja tuge õpivalikutes;

8) rakendatakse uurivat õpet ning kasutatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid tegevusi;

9) rakendatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi, õppematerjale ja -vahendeid.

Tehnoloogiavaldkonna ainetes õpilaste jagunemine õpperühmadesse on võrdse kohtlemise ja kaasatuse eesmärgil sooneutraalne. 1.-3. klassis viiakse õppetööd läbi klassipõhiselt. Tööõpetuses käsitletakse käsitöö, kodunduse ja tehnoloogiaõpetuse algtödesid, mis loob eeldused aineõpingute jätkamiseks II ja III kooliastmes. Kõigile õpilastele antakse võimalus omandada teadmised, oskused ja pädevused nii käsitöös kui ka kodunduses ning tehnoloogiaõpetuses II ja III kooliastme jooksul. 4.-9. klassis viiakse õppetööd läbi õpperühmades ja moodustatakse klassides I ja II õpperühm. Esimene õpperühm tehnoloogiaõppes ja teine õpperühm käsitöö ja kodunduses. Õpperühmade vahetus toimub iga 7 nädala tagant.

1.6. Hindamine

Hindamine tehnoloogia valdkonna õppeainetes suunab ja julgustab õpilasi õppima ning tekitab ja hoiab huvi valdkonna vastu. Hindamise kaudu saavad õpilased mitmekülgset tagasisidet oma töökultuuri, -protsessi ja -tulemuste ning individuaalse arengu kohta. Seeläbi toetatakse nende kujunemist positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnanguga ennastjuhtivaks õppijaks. Hindamisega luuakse õpilastele võimalusi õppe käigus oma edusamme esile tuua, julgustades neid enda tugevaid külgi kasutama ja uusi oskusi arendama. Neile võimaldatakse eri viise eneseanalüüsiks ja kaaslastelt tagasiside saamiseks ning selle mõistmiseks.

Kuuste Koolis lähtutakse hindamisel vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa p 7 sätetest. Kuuste Kooli tööõpetuse, tehnoloogia ja käsitöö/ kodunduse aines hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist kunstilistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi. Hindamisel kasutatakse Kuuste Koolis kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist lähtuvalt püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest.

Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, tehnoloogia ainekavas esitatud õpitulemused ning kooli kehtestatud hindamisjuhised.

Hindamisel lähtutakse õppimisele seatud eesmärgist ja hinnatakse õpitulemustes seda, mida on õpetatud, rakendades nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse sõnaliste hinnangutega. 1.-3. klassi õppeaasta lõpus on saadud arvestus tööõpetuses õppeaines. 4.-9. klassi õppeaasta lõpus on saadud arvestus tehnoloogias ning käsitöö/ kodunduse õppeaines.

Hindamine I kooliastmes. Õpilane saab nii suulist kui ka kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Õpetajapoolne suunamine aitab õpilast ise oma tegevusele ning töö tulemusele hinnangut anda. Hinnates arvestatakse õpilase loovust ülesannet lahendades, töö kulgu ja saavutatud õpitulemusi. Lisaks võetakse hindamisel arvesse õpilase arengut, püüdlikkust, töökultuuri ja abivalmidust teiste õpilaste vastu.

Hindamine II ja III kooliastmes. Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Õpitulemuste omandamise hindamisel on oluline nii õpetaja sõnaline hinnang kui ka õpilase enda hinnang oma tööle. Kujundava hindamise kaudu saab õpilane suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kujundavat hindamist toetavad õppe ajal valminud erinevate tööetappide kirjeldused, milleks võivad olla kavandid, tööproovid, väiksemad praktilised tööd, õpimapp, blogi jne. Aineteadmiste ja -oskuste kõrval antakse tagasisidet ka üldpädevuste arengu ning väärtushoiakute ja -hinnangute kujunemise kohta.

Kokkuvõtvalt hinnatakse üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, et kontrollida nii õppes seatud eesmärkide saavutamist kui ka riikliku õppekavaga sätestatud õpitulemuste saavutatust. Kokkuvõtvalt hindamisel lähtutakse tööprotsessist kui tervikust ja taotletavatest õpitulemustest. Seejuures arvestatakse, et hinnatel võib olla sõltuvalt töö mahust erinev kaal. Õpilaste suunatakse õppe käigus oma õppimist ning seatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.

Õppeülesande lahendamisel hinnatakse:

1) kavandamist ja planeerimist (originaalsust, iseseisvust, oskust põhjendada tehtud otsuseid / valikuid ja otstarbekust, toote valmistamise viisi, tööjoonise tehnilist korrektsust jne);

- 2) valmistamist (materjalide ja töövahendite kasutamise oskust, tööproovid, pikemaajalise praktilise töö vaheetappide valmimist, omandatud teadmiste rakendamist praktikas, tööohutusnõuete ja hügieenireeglite järgimist, iseseisvust, koostööoskust);
- 3) töö tulemust (kavandatu ja idee õnnestumist ning teostust, viimistlust ja kvaliteeti, esteetilist väärtust, töö õigeaegset valmimist, esitlemise oskust);
- 4) õpilase arengut, püüdlikkust (suhtumist õppetöösse, abivalmidust teiste õpilaste suhtes, töökust, järjekindlust, tähelepanelikkust jne) ning kodukorra täitmist.

Õpilase arengule hinnangu andmise kõrval arvestatakse hindamisel töökultuuri, eseme/toote kavandamist, valmistamist ning lõpptulemust. Tagasisidestamise aspektideks võivad olla:

- töökultuuris töökus, püüdlikkus, järjekindlus, tähelepanelikkus, koostööoskus, abivalmidus, iseseisvus töö tegemisel, ülesande õigeaegne lõpetamine;
- kavandamisel originaalsus, idee või kavandi teostamise võimalikkus, tööjoonise tehniline korrektsus;
- idee ja töötlusviiside valikul analüüsimise ja põhjendamise ning seoste kirjeldamise oskus;
- materjali/toiduainete ja töövahendite valikul otstarbekus, eseme/toidu valmistamise viis;
- eseme/toidu valmistamisel materjalide/toiduainete ja töövahendite ning kirjalike ja infotehnoloogiliste vahendite tulemusliku kasutamise oskus, ainealased teadmised ja nende rakendamise oskus, tööohutuse nõuete järgimine;
- töö tulemusel idee teostus, viimistlus, esteetiline väärtus, kvaliteet, funktsionaalsus ja tulemuse esitlemise oskus.

Kõik eeltoodud loetelus esitatud aspektid ei kuulu iga töö puhul korraga hindamisele. Õpetaja valib hindamiseks konkreetsed kriteeriumid, mis on vajalikud õpitulemuste saavutamiseks.

1.7. Õppekeskkond

Ennastjuhtiva õppija kujunemiseks on oluline toetav ja inspireeriv tööõhkkond, ideede ja arvamuste paljususe tunnustamine, vastastikune austus ja abivalmidus ning iseseisvuse ja enesearengu väärtustamine, õppides iseseisvalt ja rühmas. Taotletavate õpitulemuste saavutamist toetab nüüdisaegne õppekeskkond:

- 1) aja- ja nõuetekohaselt sisustatud õpperuumid kooli õppekavas sätestatud materjalide töötlemiseks, sh õppekööök kodunduses ja õppetöökojad käsitöös ning tehnoloogiaõpetuses;
- 2) seadmed, masinad, töövahendid ning ergonoomiline sisustus, mis võimaldavad erinevate materjalide töötlemise kaudu mitmekülgset õppida käsi- ja masintööd ning omandada traditsioonilisel ja nüüdisaegsel tehnoloogial põhinevaid teadmisi, oskusi, väärtusi ning vastutustundlikku tööhoiakut;
- 3) abiruumid pesemiseks ja riietumiseks nii õpilastele kui ka õpetajale, samuti ruumid õpetajatööks, praktiliste tööde ja nende tegemiseks vajaminevate materjalide turvaliseks

hoidmiseks ning ladustamiseks. Kvaliteetse ja ohutu õppekeskkonna kujundamiseks vajaliku õpperuumide sisseseade ja vajalikud digi- ning teised õppevahendid ja materjalid tagab koolipidaja arvestades vajadust saavutada valdkonnapädevus.

2. Ainekavad

2.1 I kooliaste, tööõpetus

KOOLIASTE JA ÕPPEAINE: I, TÖÖÕPETUS**Õppesisu**

Kavandamine – ümbritsevate esemete vaatlemine, rahvuslikud mustrid ja motiivid, ideede otsimine ja valimine, lihtsate esemete kavandamine.

Materjalid – looduslikud ja tehismaterjalid, ideede leidmine materjalide korduvkasutuseks.

Töötamine – töötamine suulise juhendamise järgi, tutvumine kirjaliku tööjuhendiga ja sellest arusaamine, oma ideede teostamine õpitud oskustele toetudes, töökoha korrashoidmine, rühmas töötamise oskus.

Tööviisid – lihtsamad materjalide töötlemise viisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, heegeldamine – algsilmus ja ahelsilmus, õmblemine – eelpiste ja tikkpiste, liimimine, punumine, kaunistamine, viimistlemine).

Kodundus – arutelu hubase kodu väärtuse üle, ruumide korrastamine ja kaunistamine, riiete ja jalatsite korrashoid, isiklik hügieen, tervislik toiduvalik, laua katmine ja koristamine, viisakas käitumine, säästlik tarbimine.

I Kooliastme lõpuks taotlevad teadmised, oskused ja hoiakud:

- 1) eristab looduslikke ja tehismaterjale ning võrdleb materjalide üldisi omadusi ning kasutusalasid;
- 2) kasutab õigesti ja ohutult tööks sobilikke töövahendeid;
- 3) visandab õpetaja abiga, kujundab, modelleerib ja meisterdab lihtsamaid esemeid;
- 4) kasutab materjale säästlikult ja oskab selle üle arutleda;
- 5) toob õppega seonduva kohta näiteid teistest ainetest või igapäevaelust;
- 6) saab aru suulistest või kirjalikest juhistest;
- 7) töötab iseseisvalt õpetaja juhendamisel;
- 8) arvestab ühiselt töötades kaaslasti;
- 9) märkab esemetel rahvuslikke elemente ja kasutab neid oma töös;
- 10) toob näiteid tervisliku toiduvaliku kohta;
- 11) toob näiteid isikliku hügieeni vajalikkuse kohta;
- 12) hoiab oma töökoha ja töövahendid korras;
- 13) viib alustatud töö lõpule ja räägib oma tööst ning tulemusest;
- 14) märkab ning nimetab positiivset oma ja teiste töödes.

ÕPITULEMUSED**ÕPPESISU**

1. KLASS	1. KLASS
<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • omandab vajalikud oskused igapäevaeluks; • kogeb eneseteostuse võimalusi käelise tegevuse kaudu, arendab loovust, esteetilist maitset; • õpib tundma ja valima sobivaid töövõtteid, olema säästlik; • arendab vastutustunnet, täpsust, püsivust, töökultuuri. • eristab looduslikke ja tehismaterjale ning võrdleb materjalide üldisi omadusi; • harjutab meisterdades tööriistade korrektset kasutamist ja mõistab selle olulisust ohutuse seisukohast; • saab aru näitlikustamisest või suulistest juhistest; • Hoiab oma töökoha ja töövahendid korras. 	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • leiab ümbritsevast keskkonnast (klassist, õppetöökojast jne) looduslikest ja tehismaterjalidest esemeid. • võrdleb materjale, leiab seoseid materjalide kasutuse ja esemete otstarbe vahel. • paberi rebimine, lõikamine, voltimine, liimimine; voolimine; • paberitööde kaunistamine; • paelte ja nõõride punumine; • kasutab materjale säästlikult; • harjutab meisterdades tööriistade korrektset kasutamist ja mõistab selle olulisust ohutuse seisukohast; • töötab õpetaja tegevust järgides või suulise juhendamise järgi üksi ja koos kaaslasega. Vajadusel abistab kaaslast, küsib ise abi. • hindab oma töökoha korrasolekut, õpib paigutama töövahendeid ohutult ja otstarbekalt oma kohtadele.

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
2. KLASS	2. KLASS
<ul style="list-style-type: none"> • Nimetab ümbritsevas keskkonnas esinevaid tehismaterjale ja teab nende põhiomadusi ja kasutusalasid; • valib õpetaja suunamisel õigeid töövahendeid, teab nende otstarvet 	<ul style="list-style-type: none"> • Paberi-, tekstiili-, puidu-, metalli- ja tehismaterjalide tootmine, põhiomadused, otstarve ning kasutusala keskkonnas ja

<p>ja mõistab ohutuse vajalikkust töötamisel;</p> <ul style="list-style-type: none"> • õpetaja abiga koostab kavandi ning kujundab, modelleerib ja meisterdab lihtsamaid esemeid; • kasutab materjale säästlikult ja arutleb selle vajalikkuse üle; • toob õpetaja abiga õppega seonduva kohta näiteid teistest õppeainetest või igapäevaelust; • kirjeldab suulist või kirjalikku juhust; • töötab enamasti iseseisvalt õpetaja juhendamisel; • arvestab ja aitab ühiselt töötades kaaslasi; • kasutab õpetaja abiga rahvuslikke elemente oma töös, • arutleb tervisliku toiduvaliku üle; • mõistab töökoha ja -vahendite korrashoiu olulisust ning hoiab oma töökoha ja töövahendid õpetaja juhendamisel korras; • selgitab isikliku hügieeni ja tervise vahelisi seoseid; • võrdleb kavandatut valmis tööga; • märkab ning nimetab positiivset oma ja teiste töödes. 	<p>igapäevaelus;</p> <ul style="list-style-type: none"> • katsetused erinevate materjalidega ja erinevate materjalide võrdlemine; • võrdleb materjale, leiab seoseid materjalide kasutuse ja esemete otstarbe vahel; • kasutab materjale säästlikult; • harjutab meisterdades tööriistade korrektset kasutamist ja mõistab selle olulisust ohutuse seisukohast; • valib õpetaja abiga materjali eseme kasutusala järgi ning põhjendab oma valikut; • arutleb kaaslastega erinevate tehnoloogiliste ning kujunduslike võimaluste üle esemete valmistamisel; • loeb tööjuhendit ja kirjeldab selle põhjal töö käiku, püüab leida õpetaja suunamisel juhendist vastuseid töö käigus tekkinud probleemidele; • võrdleb oma valminud tööd esialgse kavandiga/plaaniga, leiab oma töös positiivseid külgi ning toob need esile; • arutleb, mida oleks võinud teha teisiti, hindab töö esteetilisust, selgitab kasutusala.
---	--

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
3. KLASS	3. KLASS
<ul style="list-style-type: none"> • Eristab looduslikke ja tehismaterjale ning võrdleb materjalide üldisi omadusi; • kasutab materjale säästlikult; • kasutab õigesti ja ohutult tööks sobilikke töövahendeid; • kujundab, modelleerib ja meisterdab 	<ul style="list-style-type: none"> • Võrdleb materjale, leiab seoseid materjalide kasutuse ja esemete otstarbe vahel; • asetab šabloone ja lõikeid paberile, nahale, kangale, puidule vms. arvestades alusmaterjali suurust ja selle edasise kasutamise võimalusi; • harjutab meisterdades tööriistade korrektset kasutamist ja mõistab selle olulisust ohutuse seisukohast;

<p>lihtsamaid esemeid;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● kujundab, modelleerib ja meisterdab lihtsamaid esemeid; ● töötab iseseisvalt õpetaja juhendamisel; ● arvestab ühiselt töötades kaaslasi; ● viib alustatud töö lõpule ja räägib oma tööst ning tulemusest; ● märkab ning nimetab positiivset oma ja teiste töödes; ● toob näiteid tervisliku toiduvaliku kohta; ● toob näiteid isikliku hügieeni vajalikkuse kohta; ● arvestab ühiselt töötades kaaslasi; ● toob õppega seonduva kohta näiteid teistest ainetest või igapäevaelust. 	<ul style="list-style-type: none"> ● mõistab, et erinevad materjalid töödeldakse selleks sobivate tööriistade ja -vahenditega; ● kuulab, vaatab, analüüsib ning valib sobiva töötlemisvõtte sõltuvalt ideest ja materjalist. ● visandab oma ideed paberil, esitab neid individuaalselt või rühmatöö tulemusena suuliselt, joonistena või PowerPointi ettekandena; ● harjutab tarbe- ja kaunistuspisteid, kasutab neid esemete valmistamiseks ning kaunistamiseks; ● oskab teha alg- ja ahelsilmust, punuda paela ning palmikut. ● loeb tööjuhendit ja kirjeldab selle põhjal töö käiku, püüab leida õpetaja suunamisel juhendist vastuseid töö käigus tekkinud probleemidele; ● kirjeldab tööjuhendis olevaid selgitavaid jooniseid; ● võrdleb oma valminud tööd esialgse kavandiga/plaaniga, leiab oma töös positiivseid külgi ning toob need esile; ● arutleb, mida oleks võinud teha teisiti, hindab töö esteetilisust, selgitab kasutusala; ● koostavad õpetaja juhendamisel toidupüramiidi; ● kasutavad toiduaineid säästlikult; ● koguvad toiduainete pakendeid, arutlevad seal oleva info üle; ● valmistavad võileibu, suupisteid, mahlajooke (klassiõhtuks, veerandi- või aastalõpuks). ● arutlevad isikliku hügieeni olulisuse üle. Õpilased kirjeldavad oma isikliku hügieeni vahendeid ja sellega seotud tegevusi. ● peseb enne ja pärast tööd ning enne söömist käsi; ● pöörab toitu valmistades isiklikule hügieenile tähelepanu.
---	--

PRAKTILISED TÖÖD:

- Materjalide omaduste võrdlemiseks on soovitatav valida praktilised tööd, kus kasutatakse koos erinevaid materjale: paber + tekstiil, tekstiil + puit, puit + traat jne. Leitakse ümbritsevast keskkonnast erinevaid materjale ning seostatakse materjali kasutust ja eseme otstarvet.
- **Tekstiilmaterjalide ja naha töötlemine:** punumine, heegeldamine, tarbe- ja kaunistuspistete õmblemine. *Soovituslikud tegevused:* padja või pehme mänguasja õmblemine; nõövide õmblemine silmadeks; nõelapadja või palli viltimine; seinapildi tikkimine/õmblemine jne.
- Korraldatakse õppekäik toitlustamisega seotud ettevõttesse või muuseumi (Martsipanimuuseum, Konju mõisa talu, Kuristu talu jne). Soovitatav on niisugune praktiline tegevus siduda klassiõhtu korraldamise

2.2 II ja III kooliaste, käsitöö ja kodundus

KOOLIASTE JA ÕPPEAINE: II, KÄSITÖÖ / KODUNDUS

II. Kooliastme lõpuks taotleavad teadmised, oskused ja hoiakud:

- 1) tunneb (oskab nimetada ja teab omadusi) erinevaid tööks sobilikke materjale, sh toiduaineid ja nende omadusi;
- 2) oskab valida ja kasutada eesmärgipäraselt töövahendeid, töötlusviise ning materjale;
- 3) oskab leida vajalikku infot teabeallikatest ja pakenditelt ning väärtustad intellektuaalset omandit, lähtudes autoriõigusest;
- 4) oskab kasutada ohutult õigeid töövõtteid ning tehnikaid materjalide, sh toiduainete töötlemisel;
- 5) suudab planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi;
- 6) oskab kavandada omandatud töövõtete baasil jõukohaseid esemeid üksi ja/või rühmas, oskab kasutada videojuhendit;
- 7) suudab töötada sihikindlalt ja viia kavandatu lõpule;
- 8) oskab kasutada materjale ja toiduaineid säästlikult ning leida võimalusi materjalide taaskasutuseks;
- 9) oskab rakendada teistes ainetes õpitut ja luua seoseid erinevate eluvaldkondadega;
- 10) oskab teadlikult kavandada rahvuslikke kujunduselemente ning tunneb Eesti rahvuslikku käsitööd ja rahvustoite;
- 11) oskab rakendada tervisliku toitumise põhitõdesid toidu valmistamisel;
- 12) mõistab rühmas töötamise või töö jaotamise olulisust ühise eesmärgi saavutamisel;
- 13) oskab esitleda oma ja/või rühma töö lõpptulemust, analüüsida ja põhjendada tööprotsessi valikuid kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid;
- 14) oskab töötades järgida hügieeni-, korra- ja puhtuse nõudeid, korrastada oma töökoha ning töövahendeid;
- 15) oskab materjale ja toiduaineid säilitada.

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
4. KLASS	4. KLASS
<p>I. Materjalid, töövahendid, töötlemisviisid</p> <p>Materjalid:</p> <p>1) kirjeldab looduslike kiudainete saamist ja põhiomadusi ning võrdleb materjalide üldisi omadusi;</p> <p>2) nimetab töös kasutatavaid etteantud materjale ja nende omadusi.</p> <p>Töövahendid:</p> <p>1) kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid, töötlusviise ning materjale.</p> <p>Töötlemisviisid:</p> <p>1) kasutab õpetaja abiga ohutult õigeid töövõtteid ning tehnikaid materjalide töötlemisel.</p>	<p>I. Materjalid, töövahendid, töötlemisviisid.</p> <p>Materjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Looduslikud taimsed ning loomsed kiud, nende saamine ja omadused. ● Erinevad käsitöölõngad, nende sobivus töövahendi, materjali ja esemega. <p>Töövahendid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Käsitöövahendite (käärid, nõelad, märkimis- ja mõõtmisvahendid, vardad, heegelnõelad, liimpüstol vms) käsitsemine. ● Töövahendite ja masinate (triikraud vms) ohutu käsitsemine. ● Digitaalsed vahendid. <p>Töötlemisviisid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Erinevate pehmete materjalide (paber, kartong, tekstiilid vms) töötlemine. ● Traditsiooniliste rahvakunstiga seonduvate tehnikate (kuni kaks tehnikat õppeaastal: nt tikkimine, kudumine, heegeldamine, õmblemine, jm) praktiline rakendamine.
<p>II. Tööprotsess (ideest teostuseni)</p> <p>Kavandamine:</p> <p>1) tunneb ära ja kasutab õpetaja suunamisel kodukohaga seotud rahvuslikke kujunduselemente;</p> <p>2) loob seoseid teiste ainete õpitavaga;</p> <p>3) leiab vajalikku infot õpetaja abiga etteantud teabeallikatest ja pakenditelt.</p> <p>Töötamine:</p> <p>1) järgib õpetaja juhendamisel oma ja rühma tööprotsessi ning saab aru erinevatest ülesannetest rühmas;</p> <p>2) töötab ja viib kavandatu lõpule.</p> <p>Eneseanalüüs ja hindamine:</p> <p>1) kirjeldab oma ja/või rühma tegevusi ja esitleb töö lõpptulemust;</p> <p>2) tunneb ära õpetaja abiga teistes</p>	<p>II. Tööprotsess (ideest teostuseni)</p> <p>Kavandamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Idee ja kavandi olulisus eseme valmistamisel. ● Märgid ja sümbolid eesti rahvakunstis. ● Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemeid disainides. <p>Töötamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Töö ajaline planeerimine üksi ja/või rühmas töötades. ● Töötamine suulise, kirjaliku ja video juhendamise järgi (sh ka video mõistmine). <p>Eneseanalüüs ja hindamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Oma töö ja selle tulemuste analüüsimine.

<p>õppeainetes õpitut ja loob seoseid õpitavaga.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Seoste loomine ja erinevuste leidmine esemete, nähtuste ja protsesside vahel. ● Materjalide, töövahendite ja tööprotsessi etappide eristamine.
<p>III. Õppeaine rakendumine igapäevaelus 1) kasutab etteantud materjale säästlikult; 2) järgib töötades hügieeni-, korra- ja puhtuse nõudeid, korrastab oma töökoha ning töövahendid; 3) mõistab materjalide õige hoiustamise vajalikkust.</p>	<p>III. Õppeaine rakendumine igapäevaelus</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Isikupära kujundamine läbi loomise/tehnoloogia. ● Säästlik tarbimine. Tekstiilide hoiustamine. ● Normid, tavad ja kombed ühiskonnas.
<p>IV. Toiduharidus Heaolu ja tervis toidust: 1) kirjeldab toitumise põhitõdesid toidu valmistamisel.</p> <p>Toidu ohutu valmistamine: 1) kasutab ohutult õigeid töövõtteid ning tehnikaid toiduainete töötlemisel, korrastab oma töökoha ning töövahendid; 2) kasutab toiduaineid säästlikult; 3) mõistab rühmas töötamise või töö jaotamise olulisust ühise eesmärgi saavutamisel.</p>	<p>IV. Toiduharidus Heaolu ja tervis toidust:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mis on toit, toidugrupid. ● Toidu kirjeldamine ja maitsmine. ● Toidu saamine toorainest tooteni. <p>Toidu ohutu valmistamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ohutus köögis, isiklik hügieen. Pliidi-ahju ohutu käsitlemine. ● Retsepti lugemine: lühendid ja mõõtühikud retseptis. ● Toiduainete mõõtmine ja kaalumine. ● Toiduainete valimine. ● Töötamine paaris või rühmas, ühistöö kavandamine.
<p>V. Tarbijaharidus ja keskkond Puhastus-, hooldus- ja korrastustööde käigus kasutatavad vahendid ning tööviisid: 1) järgib töötades hügieeni-, korra- ja puhtuse nõuded; 2) valib ja kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid ja töötlusviise.</p> <p>Toiduga seotud tarbija teemad: 1) leiab vajalikku infot teabeallikatest ja pakenditelt.</p> <p>Jäätmed: 1) mõistma erinevate otsuste mõju iseendale ja keskkonnale.</p>	<p>V. Tarbijaharidus ja keskkond Puhastus-, hooldus- ja korrastustööde käigus kasutatavad vahendid ning tööviisid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Puhastus- ja korrastustööd, kasutatavad vahendid ja töötamisviisid. <p>Toiduga seotud tarbija teemad:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Toidupakendil olev info ja märgistus. <p>Jäätmed:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Prügi sorteerimine.
<p>VI. Käitumiskultuur Etikett: 1) leiab tööd kavandades vajalikku infot teabeallikatest ning väärtustab intellektuaalset</p>	<p>VI. Käitumiskultuur Etikett:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Käitumine ja kombed ning laua katmine.

<p>omandit, lähtudes autoriõigusest; 2) rakendab teistes ainetes õpitud ja loob seoseid erinevate eluvaldkondadega. Eesti toidukultuur ja kombed: 1) planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi; 2) tunneb Eesti rahvustoite ja traditsioone.</p>	<p>Eesti toidukultuur ja kombed:</p> <ul style="list-style-type: none"> Eesti toidukultuur ja traditsioonid.
<p>PRAKTILISED TÖÖD:Töölehtede ja ideekaartide täitmine, kavandit valmistamine, tööproovide ja tekstiilesemete esemete valmistamine, toidu valmistamine retsepti järgi. Esemete ja asjade korrastamine ja parandamine.</p>	

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
5. KLASS	5. KLASS
<p>I. Materjalid, töövahendid, töötlemisviisid Materjalid: 1) tunneb erinevaid töös kasutatavaid materjale ja nende omadusi; 2) tunneb, valib ja kasutab eesmärgipäraselt materjale; 3) seostab käsitöölõnga jämedust ja sobivust eseme valmimisel. Töövahendid: 1) tunneb, valib ja kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid. Töötlemisviisid: 1) tunneb, valib ja kasutab eesmärgipäraselt töötlusviise; 2) järgib töötades hügieeni-, korra- ja puhtuse nõuded, korrastab oma töökoha ning töövahendid.</p>	<p>I. Materjalid, töövahendid, töötlemisviisid Materjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> Erinevad pehmed kaasaja materjalid, nende saamine ning sobivus lähtuvalt kasutusala. Erinevad käsitööniidid ja -lõngad, nende sobivus töövahendi, materjali ja esemega. <p>Töövahendid:</p> <ul style="list-style-type: none"> Töövahendite ja masinate (õmblusmasin, triikraud vms) ohutu käsitsemine ja hooldamine. Digitaalsed vahendid. <p>Töötlemisviisid:</p> <ul style="list-style-type: none"> Traditsiooniliste rahvakunstiga seonduvate tehnikate (kuni kaks tehnikat õppeaastal:nt tikkimine, kudumine, heegeldamine, õmblemine jm) praktiline rakendamine. Erinevatest tekstiilmaterjalidest esemete hooldamine.
<p>II. Tööprotsess (ideest teostuseni) Kavandamine: 1) visualiseerib ja kirjeldab omandatud töövõtete baasil jõukohaste esemete loomist üksi ja/või rühmas;</p>	<p>II. Tööprotsess (ideest teostuseni) Kavandamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kujunduse põhimõtted ja nende rakendamine. Ideede leidmine hankimine tänapäeva

<p>2) teab ja kasutab õpetaja juhendamisel tööd kavandades rahvuslikke kujunduselemente sobivas kontekstis.</p> <p>Töötamine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) töötab sihikindlalt ja vajadusel kasutab õpetaja abi kavandatu lõpuleviimiseks; 2) leiab vajalikku infot etteantud teabeallikatest ja pakenditelt ning saab aru, mis on autorikaitse; 3) planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi. <p>Eneseanalüüs ja hindamine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) esitleb oma ja/või rühma töö lõpptulemust, analüüsib ja põhjendab tööprotsessi valikuid kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid. 	<p>teabelevist (internet, erialane kirjandus).ja edasiarendamine kavandiks.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Sümbolid ja ornamendid eesti rahvakunstis. <p>Töötamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Töö ajaline planeerimine üksi ja/või rühmas töötades. ● Suulise ja kirjaliku juhendamise järgi töötamine, sh video, skeemide ja tingmärkide mõistmine. ● Töötamine lihtsama tööjuhendi järgi. ● Viib alustatud tööd lõpuni. Esemegi viimistlemine. <p>Eneseanalüüs ja hindamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Tööprotsessi etappide eristamine ja järjestamine. ● Idee ja lõpptulemuse analüüs. ● Materjalide, töövahendite ja tehnoloogia valiku/sobivuse põhjendamine. ● Oma või rühma töö esitlemine suuliselt või kirjalikult.
<p>III. Õppeaine rakendumine igapäevaelus</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rakendab õpetaja juhendamisel teistes õppeainetes õpitut; 2) teab, kuidas kasutada materjale säästlikult ning leiab võimalusi materjalide taaskasutuseks; 3) oskab hinnata tarbimisharjumusi ning teadlikke tarbimisvalikuid. 	<p>III. Õppeaine rakendumine igapäevaelus</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Esemeline kultuur ja rahvakultuuri tähtsus. ● Tarbimise suunad ja mõju inimesele. ● Isikupära kujundamine läbi loomise/tehnoloogia.
<p>IV. Toiduharidus</p> <p>Heaolu ja tervis toidust:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rakendab tervisliku toitumise põhitõdesid toidu valmistamisel; 2) tunneb erinevaid tööks sobilikke toiduaineid ja nende omadusi; 3) planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi. <p>Toidu ohutu valmistamine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kasutab toiduaineid säästlikult; 2) kasutab ohutult õigeid töövõtteid toiduainete töötlemisel; 3) valib ja kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid ja töötlusviise; 	<p>IV. Toiduharidus</p> <p>Heaolu ja tervis toidust:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Toiduvalikud - toidupüramiid, taldrikureegel. ● Toidu saamine toorainest tooteni ● Toidu kirjeldamine ja maitsmine. <p>Toidu ohutu valmistamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ohutus köögis, isiklik hügieen. Töövahendite ja/või väikevahendite ohutu käsitlemine. ● Retsepti valimine ja lugemine ning toidu valmistamine retsepti

<p>4) järgib töötades hügieeni-, korra- ja puhtuse nõuded, korrastab oma töökoha ning töövahendid; 5) teab toiduainete säilitamise nõudeid.</p>	<p>järgi. Toiduainete valimine, säilitamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toidu ohutus sh toidu saastumine toiduvalmistamise käigus. • Töötamine paaris või rühmas, ühistöö kavandamine.
<p>V. Tarbijaharidus ja keskkond Puhastus-, hooldus- ja korrastustööde käigus kasutatavad vahendid ning tööviisid: 1) leiab vajalikku infot teabeallikatest ja pakenditelt; 2) planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi; Toiduga seotud tarbija teemad: 1) rakendab teistes ainetes õpitud ja loob seoseid erinevate eluvaldkondadega ja igapäevaeluga. Jäätmed: 1) kasutab materjale ja toiduaineid säästlikult ning leiab võimalusi materjalide taaskasutuseks; 2) teab materjalide ja toiduainete säilitamise nõudeid.</p>	<p>V. Tarbijaharidus ja keskkond Puhastus-, hooldus- ja korrastustööde käigus kasutatavad vahendid ning tööviisid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tingmärgid rõivastel. <p>Toiduga seotud tarbija teemad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarbija rolli mõistmine ning teadlikud valikud toidutarbijana. <p>Jäätmed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jäätmete vähendamine ja taaskasutus ning sorteerimine.
<p>VI. Käitumiskultuur Etikett: 1) leiab vajalikku infot teabeallikatest ja pakenditelt ning väärtustab intellektuaalset omandit, lähtudes autoriõigusest; 2) planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi; Eesti toidukultuur ja kombed: 1) teab ja kasutab kavandades rahvuslikke kujunduselemente ning tunneb Eesti rahvuslikku käsitööd ja rahvustoite.</p>	<p>VI. Käitumiskultuur Etikett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laua katmine ja toidu serveerimine. • Käitumine ja kombed. <p>Eesti toidukultuur ja kombed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kodukoha/Eesti erinevate toidutradsioonide uurimine.
<p>PRAKTILISED TÖÖD: Töölehtede ja ideekaartide täitmine, kavandit valmistamine, tööproovide ja tekstiilesemete esemete valmistamine, toidu valmistamine retsepti järgi. Esemete ja asjade korrastamine ja parandamine.</p>	

<p>ÕPITULEMUSED</p>	<p>ÕPPESISU</p>
<p>6. KLASS</p>	<p>6. KLASS</p>
<p>I. Materjalid, töövahendid, töötlemisviisid</p>	<p>I. Materjalid, töövahendid, töötlemisviisid.</p>

<p>Materjalid: 1) tunneb erinevaid töös kasutatavaid materjale ja nende omadusi; 2) tunneb, seostab, valib ja kasutab eesmärgipäraselt materjale; 3) seostab käsitöölõnga jämedust ja sobivust eseme valmimisel.</p> <p>Töövahendid: 1) tunneb, seostab, valib ja kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid.</p> <p>Töötlemisviisid: 1) tunneb, seostab, valib ja kasutab eesmärgipäraselt töötlusviise; 2) järgib töötades hügieeni-, korra- ja puhtuse nõuded, korrastab oma töökoha ning töövahendid.</p>	<p>Materjalid: Tekstiilmaterjalid. Erinevad kangaliigid: telgedel kootud, silmkoelised, mittekoatud kangad. Erinevad käsitööniidid ja -lõngad, nende sobivus töövahendi, materjali ja esemega.</p> <p>Töövahendid: Töövahendite ja masinate (õmblusmasin, triikraud vms) ohutu käsitsemine, reguleerimine, lisaseadmete kasutamine, hooldamine.</p> <p>Töötlemisviisid: Traditsiooniliste rahvakunstiga seonduvate tehnikate (kuni kaks tehnikat õppeaastal: nt tikkimine, kudumine, heegeldamine, õmblemine jne) praktiline rakendamine. Erinevate pehmete materjalide (nt tekstiilid, vill, nahk, savi vms) töötlemine. Töövahendite ja tehnoloogiate valimine olenevalt materjalist ja valmistatavast esemest.</p>
<p>II. Tööprotsess (ideest teostuseni) Kavandamine: 1) teab ja kasutab kavandades rahvuslikke kujunduselemente ning tunneb Eesti rahvuslikku käsitööd; 2) kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid esemeid üksi ja/või rühmas; 3) väärtustab intellektuaalset omandit, lähtudes autoriõigusest.</p> <p>Töötamine: 1) oskab kasutada lihtsamat töö- ja videojuhendit; 2) leiab vajalikku infot teabeallikatest ja pakenditel; 3) kasutab ohutult õigeid töövõtteid ning tehnikaid materjalide töötlemisel; 4) planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi.</p> <p>Eneseanalüüs ja hindamine: 1) esitleb oma ja/või rühma töö lõpptulemust, analüüsib ja põhjendab tööprotsessi valikuid</p>	<p>II. Tööprotsess (ideest teostuseni) Kavandamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Idee ja visandi/ kavandi olulisus eseme valmistamisel ja vormistamisel. ● Allikakriitilisus ja selle kasutamine kooskõlas autoriõigusega. ● Kompositsiooni seaduspärasused, kujunduselementide kasutamine ja arvestamine tekstiilidisainis käsitööeset kavandades. ● Märgid, sümbolid ja ornamendid eesti rahvakunstis. <p>Töötamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Suulise, kirjaliku ja video juhendamise järgi töötamine, sh jooniste kasutamine, skeemide, video ja tingmärkide mõistmine. Töötamine tööjuhendi järgi. ● Viib alustatud tööd lõpuni. Eseme viimistlemine ja kaunistamine. <p>Eneseanalüüs ja hindamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Tööprotsessi etappide eristamine, järjestamine ja kirjeldamine.

<p>kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid;</p> <p>2) mõistab rühmas töötamise või töö jaotamise olulisust ühise eesmärgi saavutamisel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Oma töö esitlemine suuliselt või kirjalikult. ● Esialgse idee ja lõpptulemuse võrdlemine, analüüs. ● Seoste ja erinevuste leidmine esemete, nähtuste ja protsesside vahel sh õppeained ja eluvaldkonnad, minevik ja tänapäev.
<p>III. Õppeaine rakendumine igapäevaelus</p> <p>1) kasutab materjale säästlikult ning leiab võimalusi materjalide taaskasutuseks;</p> <p>2) rakendab teistes ainetes õpitut ja loob seoseid erinevate eluvaldkondadega;</p> <p>3) teab ressursside säästliku kasutamise mõju tervisele ning sotsiaal-, majandus- ja looduskeskkonnale.</p>	<p>III. Õppeaine rakendumine igapäevaelus</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Eesti kombed ja esemeline kultuur. Rahvakultuuri tähtsus. ● Jätkusuutlikkus, vastutustundlik säästlik tarbimine ja ringmajandamine materjalidega (nt rõivatööstus, materjalide taaskasutamine, parandustööd, tekstiilide hoiustamine jne). ● Isikupära kujundamine läbi loomise/tehnoloogia. ● Kaaskodaniku/kaaslase/ligimesega arvestamine
<p>IV. Toiduharidus</p> <p>Heaolu ja tervis toidust:</p> <p>1) tunneb erinevaid tööks sobilikke toiduaineid ja nendeomadusi;</p> <p>2) rakendab tervisliku toitumise põhitõdesid toidu valmistamisel.</p> <p>Toidu ohutu valmistamine:</p> <p>1) kasutab toiduaineid säästlikult;</p> <p>2) kasutab ohutult õigeid töövõtteid toiduainete töötlemisel;</p> <p>3) valib ja kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid ja töötlusviise;</p> <p>4) järgib töötades hügieeni-, korra- ja puhtuse nõuded, korrastab oma töökoha ning töövahendid;</p> <p>5) teab toiduainete säilitamise nõudeid.</p>	<p>IV. Toiduharidus</p> <p>Heaolu ja tervis toidust:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Toidu saamine toorainest tooteni. ● Toiduenergia ja toitained. ● Toidu kirjeldamine ja maitsmine. <p>Toidu ohutu valmistamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lihtsama retsepti järgi toidu valmistamine. ● Töövahendite ja/või väikevahendite ohutu käsitlemine. ● Toiduainete töötlemisviisid lähtudes toorainest ja soovitatavast tulemusest. ● Töötamine paaris või rühmas, ühistöö kavandamine.
<p>V. Tarbijaharidus ja keskkond</p> <p>Puhastus-, hooldus- ja korrastustööde käigus kasutatavad vahendid ning tööviisid:</p> <p>1) leiab vajalikku infot teabeallikatest ja</p>	<p>V. Tarbijaharidus ja keskkond</p> <p>Puhastus-, hooldus- ja korrastustööde käigus kasutatavad vahendid ning tööviisid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Puhastus- ja korrastustööd, kasutatavad vahendid ja töötamisviisid.

<p>pakenditelt; 2) planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi.</p> <p>Toiduga seotud tarbija teemad: 1) rakendab teistes ainetes õpitut ja loob seoseid erinevate eluvaldkondadega ja igapäevaeluga.</p> <p>Jäätmed: 1) kasutab materjale ja toiduaineid säästlikult ning leiab võimalusi materjalide taaskasutuseks; 2) teab materjalide ja toiduainete säilitamise nõudeid.</p> <p>Kaupade ja teenuste valimine: 1) hindab infoallikates, sh pakenditel sisalduvat teavet kriitiliselt ja analüüsib selle põhjal oma tarbimisharjumusi ning teadlikke tarbimisvalikuid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Tingmärgid rõivastel ja kodutekstiilidel. <p>Toiduga seotud tarbija teemad:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Tarbija rolli mõistmine ning teadlikud valikud toidutarbijana. ● Toidupakendil olev info ja märgistus ning soovitusel. <p>Jäätmed:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Prügi sorteerimine. ● Jäätmete vähendamine ja taaskasutus. <p>Kaupade ja teenuste valimine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Rõivaste, toidu ostmine/tarbimine majandusliku (säästlik valik), sotsiaalse ja keskkonnasäästlikkuse seisukohast.
<p>VI. Käitumiskultuur</p> <p>Etikett: 1) kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust; 2) rakendab teistes ainetes õpitut ja loob seoseid erinevate eluvaldkondadega.</p> <p>Eesti toidukultuur ja kombed: 1) teab ja kasutab kavandades rahvuslikke kujunduselemente ning tunneb Eesti rahvustoite.</p>	<p>VI. Käitumiskultuur</p> <p>Etikett:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Harjumused üksikisikust lähtuvalt. ● Käitumine, kombed ja reeglid. <p>Eesti toidukultuur ja kombed:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Kodukoha/Eesti mitmekesiste toitude valmistamine.
<p>PRAKTILISED TÖÖD: Töölehtede ja ideekaartide täitmine, kavandit valmistamine, tööproovide ja tekstiilesemete esemete valmistamine, toidu valmistamine retsepti järgi. Esemete ja asjade korrastamine ja parandamine.</p>	

KOOLIASTE JA ÕPPEAINE: III, KÄSITÖÖ / KODUNDUS

III. Kooliastme lõpuks taotlevad teadmised, oskused ja hoiakud:

- 1) kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust ja teabeallikaid kooskõlas autoriõigusega;
- 2) mõistab infoallikates sh pakenditel olevat teavet ning kirjeldab erinevaid tarbimisvalikuid;
- 3) valib etteantud materjale, sh toiduaineid eri töötlusviiside jaoks;
- 4) kasutab sobilikke materjale, tehnikaid, seadmeid, töövahendeid ja viimistlusvahendeid;
- 5) oskab koostada eelarvet toote valmistamiseks;
- 6) järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid;
- 7) planeerib iseseisvalt või rühmas tervikliku tööprotsessi ning funktsionaalse ja esteetilise tulemuse;
- 8) teab jäätmete käitlemise ning keskkonnahoiu põhilisi nõudeid ja ressursside säästliku kasutamise mõju tervisele ning sotsiaal-, majandus- ja looduskeskkonnale;
- 9) leiab ülesannete täitmiseks loovaid lahendusi üksi ja/või rühmas, kasutab teadlikult teistes õppeainetes õpitud;
- 10) tunneb peamisi Eesti kultuuri-, käsitöö- ja toitumistavasid;
- 11) võrdleb eri rahvaste kultuuritavasid ja rahvustoite;
- 12) teab toitumistavasid mõjutavaid tegureid ja toitumise eripärasid ning rakendab neid toitu valmistades;
- 13) esitleb, analüüsib ja põhjendab tööprotsessis tehtud valikuid ning lõpptulemust kas suuliselt ja kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid;
- 14) annab enda ja teiste tehtule konstruktiivset tagasisidet;
- 15) leiab õpitus seoseid igapäeva elu ja erinevate ametite ning hobidega.

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
7. KLASS	7. KLASS
<p>I. Materjalid, töövahendid, töötlemisviisid</p> <p>Materjalid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kirjeldab keemiliste kiudainete põhiomadusi, kasutamist ja hooldamist; 2) kombineerib oma töös erinevaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid; 3) mõistab infoallikates (sh pakenditel või tootesiltidel jne.) olevat teavet. <p>Töövahendid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teab ja järgib tööohutusnõudeid; 2) kombineerib oma töös erinevaid töövahendeid. 	<p>I. Materjalid, töövahendid, töötlemisviisid</p> <p>Materjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekstiilkiudained, keemilisest kiust tekstiilmaterjalide liigid, saamine ja omadused. • Mitmesuguste käsitöömaterjalide koos kasutamine. <p>Töövahendid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Töövahendite ja masinate ohutu käsitsemine. • Töövahendite ja masinate kasutusvõimalused (lõikeriistad, nõelad, märkimis- ja mõõtmisvahendid, vardad, heegelnõelad, õmblusmasin, triikraud vms), ohutu käsitsemine, reguleerimine, lisaseadmete kasutamine, hooldamine jne.

<p>Töötlemisviisid: 1) valib ja kombineerib töötlemisviisid vastavalt materjali ja töövahendite kasutamisel eesmärgipäraselt.</p>	<p>Töötlemisviisid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materjalide masintöötlemine sõltuvalt materjali kasutamisest ja valmistavast esemest. Nt õmblusmasina vms kasutusvõimalused ja käsitsemine, reguleerimine, lisaseadmete kasutamine, hooldamine. • Rahvakunstiga seonduvate tehnikate (kuni kaks tehnikat õppeaastal: nt tikkimine, kudumine, heegeldamine, õmblemine jne) traditsiooniline ja stiliseeritud rakendamine praktikas
<p>II. Tööprotsess (ideest teostuseni) Kavandamine ja tööprotsess: 1) kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust ja teabeallikaid kooskõlas autoriõigusega; 2) leiab ülesannete täitmiseks loovaid lahendusi üksi ja/või rühmas, kasutab teadlikult teistes ainetes õpitut; 3) kavandab isikupäraseid esemeid.</p> <p>Rahvakunst: 1) tunneb peamisi Eesti kultuuri ja käsitöötavasid; 2) võrdleb eri rahvaste kultuuritavasid.</p> <p>Eneseanalüüs: 1) esitleb, analüüsib ja põhjendab tööprotsessis tehtud valikuid ning lõpptulemust kas suuliselt või kirjalikult; 2) annab enda ja/või teiste tehtule konstruktiivset tagasisidet.</p>	<p>II. Tööprotsess (ideest teostuseni) Kavandamine ja tööprotsess:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähtuvalt oma töö eesmärgist ja lõpptulemusest ideekavandi loomine ja vormistamine, kasutades varasemaid teadmisi, ainealast kirjandust ning teabeallikaid koos autoriõigustega. • Töö planeerimine üksi ja/või rühmas töötades. • Eseme kaunistamine ja viimistlemine. • Kompositsioonipõhimõtted tekstiilidisaini kujundamisel. <p>Rahvakunst:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Märgid ja sümbolid eesti rahvakunstis. • Rahvuslikud mustrid ehk kirjad ajaloolistel ja tänapäevastel esemetel. <p>Eneseanalüüs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oma töö ja selle tulemuste analüüsimine, hindamine ja järelduste tegemine. • Seoste loomine erinevate esemete, nähtuste ja protsesside vahel.
<p>III. Õppeaine rakendumine igapäevaelus 1) teab ressursside säästliku kasutamise mõju tervisele ning sotsiaal-, majandus- ja looduskeskkonnale; 2) hindab infoallikates, sh pakenditel ja siltidel sisalduvat teavet kriitiliselt ja analüüsib selle põhjal oma tarbimisharjumusi ning teadlikke</p>	<p>III. Õppeaine rakendumine igapäevaelus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Isikupära kujundamine läbi loomise/tehnoloogia. • Jätkusuutlikkus, vastutustundlik säästlik tarbimine ja ringmajandamine materjalidega (nt rõivatööstus, materjalide taaskasutamine,

<p>tarbimisvalikuid.</p>	<p>parandustööd jne).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etikett rõivastuses, tekstiilide hooldamine ja hoiustamine.
<p>IV. Toiduharidus Heaolu ja tervis toidust: 1) teab toitumistavasid mõjutavaid tegureid ja toitumise eripärasid ning rakendab neid toitu valmistades; 2) kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust ja teabeallikaid kooskõlas autoriõigusega; 3) hindab infoallikates, sh pakenditel sisalduvat teavet kriitiliselt ja analüüsib selle põhjal oma tarbimisharjumusi ning teadlikke tarbimisvalikuid; 4) teab mitmekülgse toiduvaliku tähtsust oma tervisele ning põhiliste makro- ja mikrotoitainete vajalikkust ja allikaid; 5) analüüsib menüü tervislikkust ning koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü.</p> <p>Toidu ohutu valmistamine: 1) järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid; 2) valib ja kombineerib toiduaineid eri töötlusviiside jaoks.</p>	<p>IV. Toiduharidus Heaolu ja tervis toidust:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tervislik ja tasakaalustatud toitumine (makro- ja mikrotoitained). • Päevane energiavajadus nooruki eas. • Lisaaained toiduainetes. • Tasakaalustatud menüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest. • Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad. • Toitumisteave meedias – analüüs ja hinnangud. <p>Toidu ohutu valmistamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toiduhügieen toidu käitlemisel, valmistamisel ja säilitamisel. • Erinevate kõögiseadmete ja töövahendite ohutu ja funktsionaalne kasutamine. • Kül- ja kuumtöötlemise viisid.
<p>V. Tarbijaharidus ja keskkond Puhastus-, hooldus- ja korrastustööde käigus kasutatavad vahendid ning tööviisid: 1) järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.</p> <p>Toiduga seotud tarbija teemad: 1) hindab infoallikates, sh pakenditel sisalduvat teavet kriitiliselt ja analüüsib selle põhjal oma tarbimisharjumusi ning teadlikke tarbimisvalikuid.</p> <p>Jäätmed: 1) teab jäätmete käitlemise ning keskkonnanohu põhilisi nõudeid.</p> <p>Kaupade ja teenuste valimine ja hooldus: 1) hindab infoallikates, sh pakenditel sisalduvat teavet kriitiliselt ja analüüsib selle põhjal oma tarbimisharjumusi ning teadlikke tarbimisvalikuid; 2) teab tarbijana oma õigusi ja kohustusi.</p>	<p>V. Tarbijaharidus ja keskkond Puhastus-, hooldus- ja korrastustööde käigus kasutatavad vahendid ning tööviisid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Puhastusvahendite ja -seadmete omadused ja ohutu kasutamine. <p>Toiduga seotud tarbija teemad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kohalik toit ja toiduained. <p>Jäätmed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prügi sorteerimine. <p>Kaupade ja teenuste valimine ja hooldus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Märgistused toodetel. • Tarbija õigused ja kohustused.

<p>VI. Käitumiskultuur Etikett: 1) kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust ja teabeallikaid kooskõlas autoriõigusega.</p> <p>Eesti ja maailma toidukultuur ja kombed: 1) tunneb peamisi Eesti kultuuri-, käsitöö- ja toitumistavasid.</p>	<p>VI. Käitumiskultuur Etikett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Käitumine ja riietus koduses peolauas, kohvikus ning restoranis, vastuvõttudel. <p>Eesti ja maailma toidukultuur ja kombed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eesti toidukultuuri uurimine ja kohaliku tooraine kasutamine mitmekesiste toitude valmistamisel.
<p>PRAKTILISED TÖÖD: Töölehtede ja ideekaartide täitmine, kavandit valmistamine, tööproovide ja tekstiilesemete esemete valmistamine, toidu valmistamine retsepti järgi. Esemete ja asjade korrastamine ja parandamine.</p>	

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
<p>8. KLASS</p>	<p>8. KLASS</p>
<p>I. Materjalid, töövahendid, töötlemisviisid Materjalid: 1) valib ja kombineerib eseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid.</p> <p>Töövahendid: 1) teab ja järgib tööohutusnõudeid; 2) kombineerib oma töös erinevaid töövahendeid; 3) kasutab digivahendeid, et leida ainealast teabeallikat ja oskab seda kasutada.</p> <p>Töötlemisviisid: 1) leiab loovaid võimalusi kasutada õpitud ja õpitavaid käsitöötehnikaid; 2) kasutab sobilikke materjale, töövahendeid ning viimistlus- ja/või kaunistusvõtteid eesmärgipäraselt.</p>	<p>I. Materjalid, töövahendid, töötlemisviisid Materjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mitmesuguste materjalide koos kasutamise võimaluste leidmine. Valiku ning sobivuse tegemine lähtuvalt eesmärgist, kasutusala, töövahenditest ning esemest. <p>Töövahendid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Töövahendite ja masinate kasutusvõimalused (lõikeriistad, nõelad, märkimis- ja mõõtmisvahendid, vardad, heegelnõelad, õmblusmasin, triikraud vms), ohutu käsitsemine, reguleerimine, lisaseadmete kasutamine, hooldamine. • Digitaalsed vahendid. <p>Töötlemisviisid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rahvakunstiga seonduvate tehnikate (kuni kaks tehnikat õppeaastal: nt tikkimine, kudumine, heegeldamine, õmblemine jne) traditsiooniline ja stiliseeritud rakendamine praktikas. • Töövahendite ja tehnoloogiate valimine olenevalt materjalist ja

	valmistatavast esemest (nt rõivaese, tarbeese vms).
<p>II. Tööprotsess (ideest teostuseni) Kavandamine ja tööprotsess: 1) kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust ja teabeallikaid kooskõlas autoriõigusega; 2) planeerib iseseisvalt või rühmas tervikliku tööprotsessi ning funktsionaalse ja esteetilise tulemuse; 3) kasutab sobilikke materjale, töövahendeid, masinaid ning viimistlus- ja/või kaunistusvõtteid eesmärgipäraselt; 4) leiab ülesannete täitmiseks loovaid lahendusi üksi ja/või rühmas, kasutab teadlikult teistes ainetes õpitut.</p> <p>Rahvakunst: 1) tunneb peamisi eesti rahvuslikke käsitöötavasid; 2) võrdleb eri rahvaste kultuuritavasid; 3) kasutab inspiratsiooniallikana etnograafilisi esemeid.</p> <p>Eneseanalüüs ja hindamine: 1) esitleb, analüüsib ja põhjendab tööprotsessis tehtud valikuid ning lõpptulemust kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid; 2) annab enda ja teiste tehtule konstruktiivset tagasisidet; 3) leiab õpitus seoseid igapäevaelu ja erinevate ametite ning hobidega.</p>	<p>II. Tööprotsess (ideest teostuseni) Kavandamine ja tööprotsess:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lähtuvalt oma töö eesmärgist ja lõpptulemusest ideekavandi loomine ja vormistamine, kasutades varasemaid teadmisi, ainealast kirjandust ning teabeallikaid koos autoriõigustega. ● Töö planeerimine üksi ja/või rühmas töötades. ● Töövahendite ja tehnoloogia valik olenevalt materjalist ja valmistavast esemest ning selle kaunistamine ja viimistlemine. ● Kompositsioonipõhimõtted tekstiilidisaini kujundamisel. ● Suulise ja kirjaliku juhendamise järgi töötamine (nt jooniste kasutamine, skeemide mõistmine ja tööjuhendi järgi tegutsemine). ● Omandatud teadmiste ja oskuste rakendamine. <p>Rahvakunst:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Kultuuridevahelised seosed, erinevused ja sarnasused. ● Käsitöötehnikate ja tekstiilitööstuse areng ning seda mõjutanud tegurid ajaloos. ● Märgid, sümbolid ja ornamendid eesti rahvakunstis. ● Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana. <p>Eneseanalüüsja hindamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Oma töö ja selle tulemuste analüüsimine, hindamine ja järelduste tegemine. ● Seoste loomine erinevate esemete, nähtuste, protsesside, õppeainete ja eluvaldkondade vahel. ● Ideede ja/või töö tulemuse esitlemine suulisel, kirjalikul, graafilisel või digitaalsel kujul.

<p>III. Õppeaine rakendumine igapäevaelus</p> <p>1) kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust ja teabeallikaid; 2) kasutab teadlikult teistes ainetes õpitud; 3) leiab õpitud seoseid igapäevaeluga.</p>	<p>III. Õppeaine rakendumine igapäevaelus</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Jätkusuutlikkus, vastutustundlik säästlik tarbimine ja ringmajandamine materjalidega (nt rõivatööstus, materjalide taaskasutamine, parandustööd jne). ● Tekstiilide hooldamine (triikimine, pesemine, puhastamine, parandustööd jne) ja hoiustamine.
<p>IV. Toiduharidus Heaolu ja tervis toidus:</p> <p>1) teab mitmekülgse toiduvaliku tähtsust tervisele, vajalikkust ja allikaid; 2) kasutab ainealast kirjandust jt. infoallikaid ning hindab sealset teavet kriitiliselt ning analüüsib selle põhjal oma harjumusi ja suudab teha teadlikke valikuid.</p> <p>Toidu ohutu valmistamine:</p> <p>1) teab toidu valmistamisel toimuvaid muutusi ning oskab neid teadmisi rakendada; 2) teab toidu erinevaid säilitusviise ning riknemisega seotud riskitegureid.</p>	<p>IV. Toiduharidus Heaolu ja tervis toidust:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Tervisliku toidu valikute olulisus, tasakaalustatud toitumine. ● Toidugruppide roll ja tähtsus toitumises. ● Toiduvalikud eritoitumise korral. ● Toiduallergia ja toidutalumatuse. ● Toitumishäired. <p>Toidu ohutu valmistamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Toiduhügieen toidu käitlemisel, valmistamisel ja säilitamisel. ● Toidu säilitamise tingimused ja nende jälgimise olulisus. ● Külma- ja kuumtöötlemise viisid, valik lähtuvalt toorainest ja soovitatavast tulemusest.
<p>V. Tarbijaharidus ja keskkond Puhastus-, hooldus- ja korrastustööde käigus kasutatavad vahendid ning tööviisid:</p> <p>1) järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.</p> <p>Toiduga seotud tarbija teemad:</p> <p>1) hindab infoallikates, sh pakenditel sisalduvat teavet kriitiliselt ja analüüsib selle põhjal oma tarbimisharjumusi ning teadlikke tarbimisvalikuid.</p> <p>Jäätmed:</p> <p>1) teab jäätmete käitlemise ning keskkonnahoiu põhilisi nõudeid ja ressursside säästliku kasutamise mõju tervisele ning</p>	<p>V. Tarbijaharidus ja keskkond Puhastus-, hooldus- ja korrastustööde käigus kasutatavad vahendid ning tööviisid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Puhastusvahendite ja -seadmete omadused ja ohutu kasutamine. ● Hügieeninõuded toiduainete säilitamise korral. <p>Toiduga seotud tarbija teemad:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Kokkuhoiuvõimalused (toidu ostjana, valmistajana ja kasvatajana ning muud säästlikud võimalused kodanikuna majapidamises). ● Toidu raiskamise mõju keskkonnale. <p>Jäätmed:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Jäätmete vähendamine ja taaskasutus.

<p>sotsiaal-, majandus- ja looduskeskkonnale.</p> <p>Kaupade ja teenuste valimine ja hooldus: 1) hindab infoallikates, sh pakenditel sisalduvat teavet kriitiliselt ja analüüsib selle põhjal oma tarbimisharjumusi ning teadlikke tarbimisvalikuid; 2) teab tarbijana oma õigusi ja kohustusi; 3) oskab koostada eelarvet.</p>	<p>Kaupade ja teenuste valimine ja hooldus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Reklaami mõju ja meie ostuotsused. ● Teadlik ja säästlik majandamine. ● Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs.
<p>VI. Käitumiskultuur Etikett: 1) planeerib iseseisvalt või rühmas tervikliku tööprotsessi ning funktsionaalse ja esteetilise tulemuse.</p> <p>Eesti ja maailma toidukultuur ja kombed: 1) tunneb peamisi Eesti kultuuri-, käsitöö- ja toitumistavasid; 2) võrdleb eri rahvaste kultuuritavasid ja rahvustoite.</p>	<p>VI. Käitumiskultuur Etikett:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Laua katmine ja toidu serveerimine. <p>Eesti ja maailma toidukultuur ja kombed:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Erinevate rahvusköökidete uurimine. ● Toiduga seotud kombed ja tavad.
<p>PRAKTILISED TÖÖD: Töölehtede ja ideekaartide täitmine, kavandit valmistamine, tööproovide ja tekstiilesemete esemete valmistamine, toidu valmistamine retsepti järgi. Esemete ja asjade korrastamine ja parandamine.</p>	

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
<p>9. KLASS</p>	
<p>I. Materjalid, töövahendid, töötlemisviisid Materjalid: 1) valib ja kombineerib eseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid.</p> <p>Töövahendid: 1) teab ja järgib tööohutusnõudeid; 2) kombineerib oma töös erinevaid töövahendeid; 3) kasutab digivahendeid, et leida ainealast teabeallikat ja oskab seda kasutada.</p> <p>Töötlemisviisid: 1) leiab loovaid võimalusi kasutada õpitud ja</p>	<p>I. Materjalid, töövahendid, töötlemisviisid Materjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Erinevate materjalide kombineerimine ja koos kasutamine. <p>Töövahendid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Töövahendite ja masinate kasutamine (lõikeriistad, nõelad, märkimis- ja mõõtmisvahendid, vardad, heegelnõelad, õmblusmasin, triikraud vms), ohutu käsitsemine, reguleerimine, lisaseadmete kasutamine, hooldamine jne. <p>Töötlemisviisid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Rahvakunstiga seonduvate tehnikate

<p>õpitavaid käsitöötehnikaid; 2) kasutab sobilikke materjale, töövahendeid ning viimistlus- ja/või kaunistusvõtteid eesmärgipäraselt, kombineerib oma töös erinevaid töövahendeid ja tehnikaid; 3) teab ja järgib tööohutusnõudeid.</p>	<p>(kuni kaks tehnikat õppeaastal: nt tikkimine, kudumine, heegeldamine, õmblemine jne) traditsiooniline ja stiliseeritud rakendamine praktikas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Töövahendite ja tehnoloogiate valimine olenevalt materjalist ja valmistatavast esemest (nt rõivaese, tarbeese vms).
<p>II. Tööprotsess (ideest teostuseni) Kavandamine ja tööprotsess: 1) kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust ja teabeallikaid kooskõlas autoriõigusega; 2) planeerib iseseisvalt või rühmas tervikliku tööprotsessi ning funktsionaalse ja esteetilise tulemuse; 3) kasutab sobilikke materjale, töövahendeid, masinaid ning viimistlus- ja/või kaunistusvõtteid eesmärgipäraselt; 4) leiab ülesannete täitmiseks loovaid lahendusi üksi ja/või rühmas, kasutab teadlikult teistes ainetes õpitut.</p> <p>Rahvakunst: 1) tunneb peamisi eesti rahvuslikke käsitöötavasid; 2) näeb rahvaste kultuuripärandit kui väärtust.</p> <p>Eneseanalüüs ja hindamine: 1) esitleb, analüüsib ja põhjendab tööprotsessis tehtud valikuid ning lõpptulemust kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid; 2) annab enda ja teiste tehtule konstruktiivset tagasisidet; 3) leiab õpitus seoseid igapäevaelu ja erinevate ametite ning hobidega.</p>	<p>II. Tööprotsess (ideest teostuseni) Kavandamine ja tööprotsess:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Töö eesmärgistamine ning planeerimine üksi ja/või rühmas töötades: eelarve kujunemine, töö etappide järjestamine ja aja planeerimine. • Ideede hankimine tänapäeva teabelevist (internet, erialane kirjandus). • Kompsiatsioonipõhimõtted rõivaste/ testiilidisainis ja/või kodutekstiilide kujundamisel. • Õppimine läbi tegevuse. <p>Rahvakunst:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rahvakunst, kui loominguline eneseväljendus. • Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana. <p>Eneseanalüüs ja hindamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oma töö tulemuste analüüsimine: seatud õppe-eesmärkide saavutamise hindamine, tööprotsessi käigus omandatud uute oskuste ja teadmiste sõnastamine, oma töötulemusele hinnangu andmine. • Allikakriitilisus, analüüs, kasutamine kooskõlas autoriõigusega.
<p>III. Õppeaine rakendumine igapäevaelus</p> <p>1) leiab õpitus seoseid igapäevaelu ja erinevate ametite ning hobidega. 2) kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust</p>	<p>III. Õppeaine rakendumine igapäevaelus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seosed ja erinevused esemete, nähtuste ja protsesside vahel sh õppeained ja eluvaldkonnad, minevik ja tänapäev.

<p>ja teabeallikaid; 3) kasutab teadlikult teistes ainetes õpitud.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Käsitööga seotud elukutsed ning võimalused ettevõtluseks. ● Jätkusuutlikkus, vastutustundlik säästlik tarbimine ja ringmajandamine materjalidega (nt rõivatööstus, materjalide taaskasutamine, parandustööd jne). ● Tekstiilide hooldamine (triikimine, pesemine, puhastamine jne) ja hoiustamine.
<p>IV. Toiduharidus Heaolu ja tervis toidus: 1) teab mitmekülgse toiduvaliku tähtsust tervisele, vajalikkust ja allikaid; 2) kasutab ainealast kirjandust jt. infoallikaid ning hindab sealset teavet kriitiliselt ning analüüsib selle põhjal oma harjumusi ja suudab teha teadlikke valikuid.</p> <p>Toidu ohutu valmistamine: 1) teab toidu valmistamisel toimuvaid muutusi ning oskab neid teadmisi rakendada; 2) valib ja kombineerib toiduaineid eri töötlusviiside jaoks; 3) teab toitumistavasid mõjutavaid tegureid ja toitumise eripärasid ning rakendab neid toitu valmistades;</p>	<p>IV. Toiduharidus Heaolu ja tervis toidust:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Toitumise tähtsus kogukonna- ja heolutunde kujundamisel (eestlaste toit läbi aegade ja eri rahvaste toitumistraditsioonid ning toiduvalikut mõjutavad tegurid, nt usk, asukoht jms). <p>Toidu ohutu valmistamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Retseptide võrdlused ja koguste arvutamine toidu valmistamisel. Oma retseptide koostamine. ● Toitude valmistamine, mis toetavad õpilaste heaolu ja tervist.
<p>V. Tarbijaharidus ja keskkond</p> <p>Puhastus-, hooldus- ja korrastustööde käigus kasutatavad vahendid ning tööviisid: 1) järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.</p> <p>Toiduga seotud tarbija teemad: 1) hindab infoallikates, sh pakenditel sisalduvat teavet kriitiliselt ja analüüsib selle põhjal oma tarbimisharjumusi ning teadlikke tarbimisvalikuid.</p> <p>Jäätmed: 1) teab jäätmete käitlemise ning keskkonnahoiu põhilisi nõudeid ja ressursside säästliku kasutamise mõju tervisele ning sotsiaal-, majandus- ja looduskeskkonnale.</p>	<p>V. Tarbijaharidus ja keskkond Puhastus-, hooldus- ja korrastustööde käigus kasutatavad vahendid ning tööviisid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Puhastusvahendite ohutu kasutamine. ● Hügieeninõuded toiduainete säilitamise korral. <p>Toiduga seotud tarbija teemad:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Teadlik ja säästlik majandamine. ● Toidu raiskamise mõju keskkonnale. <p>Jäätmed:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Jäätmete teadlik sorteerimine ja vähendamine ning taaskasutus.

<p>Kaupade ja teenuste valimine ja hooldus: 1) hindab infoallikates, sh pakenditel sisalduvat teavet kriitiliselt ja analüüsib selle põhjal oma tarbimisharjumusi ning teadlikke tarbimisvalikuid; 2) teab tarbijana oma õigusi ja kohustusi.</p>	<p>Kaupade ja teenuste valimine ja hooldus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Märgistused toodetel ja teadlik valiku tegemine.
<p>VI. Käitumiskultuur Etikett: 1) planeerib iseseisvalt või rühmas tervikliku tööprotsessi ning funktsionaalse ja esteetilise tulemuse; 2) oskab koostada eelarvet. Eesti ja maailma toidukultuur ja kombed: 1) tunneb peamisi Eesti kultuuri-, käsitöö- ja toitumistavasid; 2) võrdleb eri rahvaste kultuuritavasid ja rahvustoite.</p>	<p>VI. Käitumiskultuur Etikett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koosviibimiste korraldamine • Rõivastus ja käitumine. <p>Eesti ja maailma toidukultuur ja kombed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erinevate sündmuste traditsioonilised toidud.
<p>PRAKTILISED TÖÖD: Töölehtede ja ideekaartide täitmine, kavandit valmistamine, tööproovide ja tekstiilesemete esemete valmistamine, toidu valmistamine retsepti järgi. Esemete ja asjade korrastamine ja parandamine.</p>	

2.3 II ja III kooliaste, tehnoloogiaõpetus

KOOLIASTE JA ÕPPEAINE: II, TEHNOLOOGIA

II. Kooliastme lõpuks taotlevad teadmised, oskused ja hoiakud:

- 1) tunneb (oskab nimetada ja teab omadusi) erinevaid tööks sobilikke materjale ja nende omadusi;
- 2) oskab valida ja kasutada eesmärgipäraselt töövahendeid, töötlusviise ning materjale;
- 3) oskab leida vajalikku infot teabeallikatest ja pakenditelt ning väärtustad intellektuaalset omandit, lähtudes autoriõigusest;
- 4) oskab kasutada ohutult õigeid töövõtteid ning tehnikaid materjalide töötlemisel;
- 5) suudab planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi;
- 6) oskab kavandada omandatud töövõtete baasil jõukohaseid esemeid üksi ja/või rühmas, oskab kasutada videojuhendit;
- 7) suudab töötada sihikindlalt ja viia kavandatu lõpule;
- 8) oskab kasutada materjale säästlikult ning leida võimalusi materjalide taaskasutuseks;
- 9) oskab rakendada teistes ainetes õpitut ja luua seoseid erinevate eluvaldkondadega;
- 10) oskab teadlikult kavandada rahvuslikke kujunduselemente ning tunneb Eesti rahvuslikku käsitööd;
- 11) mõistab rühmas töötamise või töö jaotamise olulisust ühise eesmärgi saavutamisel;

<p>12) oskab esitleda oma ja/või rühma töö lõpptulemust, analüüsida ja põhjendada tööprotsessi valikuid kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid;</p> <p>13) oskab töötades järgida hügieeni-, korra- ja puhtuse nõudeid, korrastada oma töökoha ning töövahendeid;</p>	
ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
4. KLASS	4. KLASS
<p>I. Materjalid, nende töötlemisviisid ning töövahendid</p> <p>1) tunneb erinevaid tööks sobilikke materjale ja nende omadusi;</p> <p>2) nimetab töös kasutatavaid etteantud materjale ja nende omadusi;</p> <p>3) valib ja kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid, töötlusviise ning materjale;</p> <p>4) kasutab ohutult õigeid töövõtteid ning tehnikaid materjalidel.</p>	<p>I. Materjalid, nende töötlemisviisid ning töövahendid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materjalide liigid, omadused ja nende kasutamine. • Tööriistad, seadmed ja masinad, nende nimetused ning ohutu ja tõhus kasutamine. • Materjalide lihtsamad töötlemise viisid. • Erinevatest materjalidest esemete valmistamine, kasutades eakohaseid töötlusviise. Esemete viimistlemine. • Tervisekaitse- ja ohutusnõuded töötlemisel ja ohutud töövõtted.
<p>II. Tööprotsess</p> <p>1) planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi;</p> <p>2) kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid esemeid üksi ja/või rühmas, oskab kasutada videojuhendit;</p> <p>3) töötab sihikindlalt ja viib kavandatu lõpule;</p> <p>4) leiab vajalikku infot teabeallikatest ja pakenditelt ning väärtustab intellektuaalset omandit, lähtudes autoriõiguses.</p>	<p>II. Tööprotsess</p> <ul style="list-style-type: none"> • Töö ajaline planeerimine üksi ja/või rühmas töötades. • Ideede leidmine hankimine tänapäeva teabelevist (internet, erialane kirjandus). • Töötamine suulise, kirjaliku ja video juhendamise järgi (sh ka video mõistmine). • Kuidas värv, kuju ja materjal aitavad kaasa tööesemete erinevatele väljendusviisidele. Lihtsa toote kavandamine ja valmistamine, mõõtmed ja mõõtkava. • Viib alustatud tööd lõpuni.
<p>III. Eneseanalüüs ja hindamine</p> <p>1) esitleb oma ja/või rühma töö lõpptulemust, analüüsib ja põhjendab tööprotsessi valikuid kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid.</p>	<p>III. Eneseanalüüs ja hindamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eneseanalüüs oma tööle koostöös õpetajaga • Materjalide, töövahendite ja tööprotsessi etappide eristamine. • Oma töö esitlemine suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid.

	<ul style="list-style-type: none"> • Oma töö adekvaatne hindamine.
IV. Igapäevaelu oskused ja tehnoloogia 1) rakendab teistes ainetes õpitut ja loob seoseid erinevate eluvaldkondadega; 2) järgib töötades hügieeni-, korra- ja puhtuse nõudeid, korrastab oma töökoha ning töövahendid.	IV. Igapäevaelu oskused ja tehnoloogia Kodukoha kombed ja esemeline kultuur. Töövahendite hooldamine ja oma töökoha korrastamine. Hügieeni-, korra- ja puhtuse nõuded. Õppeaine seosed erinevate eluvaldkondadega ning teistes ainetes õpitu rakendamine.
PRAKTILISED TÖÖD: Valmistatakse esemeid praktilise tööna. Esemete ja asjade korrastamine ja parandamine.	

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
5. KLASS	5. KLASS
I. Materjalid, nende töötlemisviisid ning töövahendid 1) tunneb erinevaid tööks sobilikke materjale ja nende omadusi; 2) nimetab töös kasutatavaid etteantud materjale ja nende omadusi; 3) valib ja kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid, töötlusviise ning materjale; 4) kasutab ohutult õigeid töövõtteid ning tehnikaid materjalidel.	I. Materjalid, nende töötlemisviisid ning töövahendid <ul style="list-style-type: none"> • Materjalide liigid, omadused ja nende kasutamine. • Tööriistad, seadmed ja masinad (tööriistad ja elektrilised seadmed) ning ohutu ja tõhus kasutamine. • Materjalide töötlemise ja ühendamise viisid. • Erinevatest materjalidest esemete valmistamine, kasutades eakohaseid töötlusviise. Esemete viimistlemine. • Tervisekaitse- ja ohutusnõuded töötlemisel ja ohutud töövõtted.
II. Tööprotsess 1) planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi; 2) kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid esemeid üksi ja/või rühmas, oskab kasutada videojuhendit; 3) mõistab rühmas töötamise või töö jaotamise olulisust ühise eesmärgi saavutamisel; 4) töötab sihikindlalt ja viib kavandatu lõpule; 5) leiab vajalikku infot teabeallikatest ja pakenditel ning väärtustab intellektuaalset omandit, lähtudes autoriõiguses.	II. Tööprotsess <ul style="list-style-type: none"> • Ideede leidmine hankimine tänapäeva teabelevist (internet, erialane kirjandus). • Töö ajaline planeerimine üksi ja/või rühmas töötades. • Suulise ja kirjaliku juhendamise järgi töötamine, sh video, skeemide ja tingmärkide mõistmine. • Märgid ja mustrid Eesti rahvakunstis. • Viib alustatud tööd lõpuni. Esemete valmistamine ja viimistlemine.

	<ul style="list-style-type: none"> • Loovus ja leiutamine, tööhuvi ja motivatsioon.
III. Eneseanalüüs ja hindamine 1) esitleb oma ja/või rühma töö lõpptulemust, analüüsib ja põhjendab tööprotsessi valikuid kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid.	III. Eneseanalüüs ja hindamine <ul style="list-style-type: none"> • Eneseanalüüs oma tööle koostöös õpetajaga. • Tööprotsessi etappide kirjeldamine. • Seoste loomine ja erinevuste leidmine esemete, nähtuste ja protsesside vahel. • Oma töö esitlemine suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid.
IV. Igapäevaelu oskused ja tehnoloogia 1) mõistab ja selgitab tehnoloogia olemust ja väärtustab tehnoloogilise kirjaoskuse vajalikkust igapäevaelus; 2) rakendab teistes ainetes õpitut ja loob seoseid erinevate eluvaldkondadega; 3) järgib töötades hügieeni-, korra- ja puhtuse nõudeid, korrastab oma töökoha ning töövahendid.	IV. Igapäevaelu oskused ja tehnoloogia <ul style="list-style-type: none"> • Tehnoloogiline kirjaoskus ja selle vajalikkus. Tarbijainfo (pakendiinfo, kasutusjuhend jm). • Töövahendite hooldamine. Hügieeni-, korra- ja puhtuse nõuded. Oma töökoha korrastamine. • Teistes ainetes õpitu rakendamine. ning õppeaine seosed erinevate eluvaldkondadega. • Tehnoloogiate rakendamise võimalused ja ohud.
PRAKTILISED TÖÖD: Valmistatakse esemeid praktilise tööna. Esemete ja asjade korrastamine.	

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
6. KLASS	6. KLASS
I. Materjalid, nende töötlemisviisid ning töövahendid 1) tunneb erinevaid tööks sobilikke materjale ja nende omadusi; 2) nimetab töös kasutatavaid etteantud materjale ja nende omadusi; 3) valib ja kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid, töötlusviise ning materjale; 4) kasutab materjale säästlikult ning leiab võimalusi materjalide taaskasutuseks; 5) kasutab ohutult õigeid töövõtteid ning tehnikaid materjalidel.	I. Materjalid, nende töötlemisviisid ning töövahendid <ul style="list-style-type: none"> • Materjalide liigid (nt puit, metall, plastid, elektroonika komponendid jne), omadused ja nende kasutamine. • Materjalide töötlemise ja ühendamise viisid (märkimine, saagimine jne) ning töövahendite (tööriistad ja masinate) kasutamine. • Tööriistad, seadmed ja masinad (tööriistad ja elektrilised seadmed) ohutu ja tõhus kasutamine.

	<p>Levinumad käsi- ja elektrilised tööriistad.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Materjalide hoiustamine. Materjali päritolu, tootmine ja keskkonnamõju (näiteks vask, puit ja nahk jne). ● Esemekunstimine ja viimistlemine. ● Ressursside säästmine materjalide taaskasutamise kaudu.
<p>II. Tööprotsess</p> <p>1) planeerib õpetaja juhendamisel oma ja/või rühma terviklikku tööprotsessi;</p> <p>2) kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid esemeid üksi ja/või rühmas, oskab kasutada videojuhendit;</p> <p>3) töötab sihikindlalt ja viib kavandatu lõpule;</p> <p>4) valib ja kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töötlusviise, töövahendeid ja materjale;</p> <p>5) teab ja kasutab kavandades rahvuslikke kujunduselemente ning tunneb Eesti rahvuslikku käsitööd;</p> <p>6) leiab vajalikku infot teabeallikatest ja pakenditelt ning väärtustab intellektuaalset omandit, lähtudes autoriõiguses.</p>	<p>II. Tööprotsess</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Tervikliku tööprotsessi planeerimine üksi ja/või rühmas töötades. ● Kuidas värv, kuju ja materjal aitavad kaasa tööesemete erinevatele väljendusviisidele. ● Erinevate materjalide omaduste ja tööks sobivuse uurimine oma töö kaudu. ● Märgid ja sümbolid Eesti rahvakunstis. ● Töötamine lihtsama tööjuhendi järgi. ● Erinevatest materjalidest esemete valmistamine ja viimistlemine, kasutades eakohaseid töötlusviise. ● Viib alustatud tööd lõpuni.
<p>III. Eneseanalüüs ja hindamine</p> <p>1) esitleb oma ja/või rühma töö lõpptulemust, analüüsib ja põhjendab tööprotsessi valikuid kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid.</p>	<p>III. Eneseanalüüs ja hindamine</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Tööprotsessi etappide eristamine, järjestamine ja kirjeldamine. ● Esialgse idee ja lõpptulemuse võrdlemine, analüüs. ● Oma töö esitlemine suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid.
<p>IV. Igapäevaelu oskused ja tehnoloogia</p> <p>1) mõistab ja selgitab tehnoloogia olemust ja väärtustab tehnoloogilise kirjaoskuse vajalikkust igapäevaelus;</p> <p>2) rakendab teistes ainetes õpitut ja loob seoseid erinevate eluvaldkondadega;</p> <p>3) järgib töötades hügieeni-, korra- ja puhtuse nõudeid, korrastab oma töökoha ning töövahendid.</p>	<p>IV. Igapäevaelu oskused ja tehnoloogia</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Kodukoha kombid ja esemeline kultuur. ● Teadlik ja säästlik tarbimine. ● Tehnoloogiline kirjaoskus ja selle vajalikkus. Tarbijainfo (pakendiinfo, kasutusjuhend jm). ● Erinevad tehnilised konstruktsioonid. ● Tehnoloogia ajalooline tähtsus. ● Seoste ja erinevuste leidmine esemete, nähtuste ja protsesside vahel sh õppeained ja eluvaldkonnad,

	minevik ja tänapäev.
PRAKTILISED TÖÖD: Valmistatakse esemeid praktilise tööna. Esemete ja asjade korrastamine.	

KOOLIASTE JA ÕPPEAINE: III, TEHNOLOOGIA

III. Kooliastme lõpuks taotlevad teadmised, oskused ja hoiakud:

- 1) kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust ja teabeallikaid kooskõlas autoriõigusega;
- 2) mõistab infoallikates sh pakenditel olevat teavet ning kirjeldab erinevaid tarbimisvalikuid;
- 3) valib etteantud materjale eri töötlusviiside jaoks;
- 4) kasutab sobilikke materjale, tehnikaid, seadmeid, töövahendeid ja viimistlusvahendeid;
- 5) järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid;
- 6) planeerib iseseisvalt või rühmas tervikliku tööprotsessi ning funktsionaalse ja esteetilise tulemuse;
- 7) teab jäätmete käitlemise ning keskkonnahoiu põhilisi nõudeid ja ressursside säästliku kasutamise mõju tervisele ning sotsiaal-, majandus- ja looduskeskkonnale;
- 8) leiab ülesannete täitmiseks loovaid lahendusi üksi ja/või rühmas, kasutab teadlikult teistes õppeainetes õpitut;
- 9) tunneb peamisi Eesti kultuuri- ja käsitöötavasid;
- 10) võrdleb eri rahvaste kultuuritavasid ja rahvustoite;
- 11) esitleb, analüüsib ja põhjendab tööprotsessis tehtud valikuid ning lõpptulemust kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid;
- 12) annab enda ja teiste tehtule konstruktiivset tagasisidet;
- 13) leiab õpitus seoseid igapäevaelu ja erinevate ametite ning hobidega.

ÕPITULEMUSED

ÕPPESISU

7. KLASS

7. KLASS

I. Materjalid, nende töötlemisviisid ning töövahendid

- 1) kasutab sobilikke materjale, töövahendeid, -pinke, masinaid ning viimistlus- ja/või kaunistusvõtteid eesmärgipäraselt;
- 2) kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust ja teabeallikaid kooskõlas autoriõigusega;
- 3) valib etteantud materjale eri töötlusviiside jaoks;
- 4) teab ja järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.

I. Materjalid, nende töötlemisviisid ning töövahendid

- Materjalide liigid ja nende omadused, kasutamiseviisid ning nende kombineerimisvõimalused.
- Teabe hankimise võimalused kirjandusest ning internetist.
- Materjalide töötlemistehnoloogiad ja töövahendid; käsi- ja elektrilised tööriistad ja arvjuhitavad (nt 3D printer jms) tööpingid.
- Tervisekaitse- ja ohutusnõuded töötlemisel ja ohutud töövõtted.

<p>II. Tööprotsess</p> <p>1) valib ja kasutab materjalile sobivaid tehnikaid, seadmeid, töövahendeid;</p> <p>2) planeerib iseseisvalt või rühmas tervikliku tööprotsessi ning funktsionaalse ja esteetilise tulemuse;</p> <p>3) leiab ülesannete täitmiseks loovaid lahendusi üksi ja/või rühmas, kasutab teistes õppeainetes õpitut.</p>	<p>II. Tööprotsess</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Töö- ja loomeprotsessi etappide eristamine, järjestamine ja kirjeldamine. ● Idee ja kavandi tähtsus eseme valmistamisel. Ideede hankimine ja allikakriitilisus (kasutamine kooskõlas autoriõigusega). ● Kahe ja kolmevaatelistes joonised ja mudelid, mis on loodud digitaalsete vahenditega kui ka ilma. ● Tervikliku tööprotsessi planeerimine üksi ja rühmas. ● Erinevatest materjalidest praktiliste esemete valmistamine kasutades eakohaseid töötlusviise. ● Eseme funktsionaalsus ja esteetilisus. Ornamentid rahvakunstis. Loovus ja leidlikkus - nutikad lahendused.
<p>III. Eneseanalüüs ja hindamine</p> <p>1) esitleb, analüüsib ja põhjendab tööprotsessis tehtud valikuid ning lõpptulemust kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid;</p> <p>2) annab enda ja teiste tehtule tagasisidet põhjendades oma arvamust.</p>	<p>III. Eneseanalüüs ja hindamine</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Tööprotsessi analüüsimine ja tehtud valikute põhjendamine. ● Töötulemuse esitlemine nii individuaalselt kui rühmas erinevaid esitusviise kasutades. Isikliku panuse mõtestamine rühmas töötamisel. ● Enda ja teiste töö konstruktiivne tagasisidestamine.
<p>IV. Igapäevaelu oskused ja tehnoloogia</p> <p>1) teab jätmete käitlemise ning keskkonnahoiu põhilisi nõudeid ja ressursside säästliku kasutamise mõju tervisele ning sotsiaal-, majandus- ja looduskeskkonnale;</p> <p>2) mõistab infoallikates sh pakenditel olevat teavet ning kirjeldab erinevaid tarbimisvalikuid;</p> <p>3) tunneb peamisi Eesti kultuuri- ja käsitöö tavasid;</p> <p>4) võrdleb eri rahvaste kultuuritavasid;</p> <p>5) leiab õpitus seoseid igapäevaelu ja enda hobidega.</p>	<p>IV. Igapäevaelu oskused ja tehnoloogia</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Eetilised tõekspidamised tehnoloogia rakendamisel. ● Eesti ja teiste rahvaste kombed ja esemeline kultuur. ● Info- ja kommunikatsiooni-tehnoloogia. ● Ressursside teadliku ja säästlik tarbimine, töö planeerimine. ● Masinad ja mehhanismid. Erinevate tehnoloogiate rakendamise võimalused ja ohud. ● Tänapäeva tehnoloogiad ja nende kasutusvõimalused.
<p>PRAKTILISED TÖÖD: Valmistatakse esemeid praktilise tööna. Esemete ja asjade korrastamine.</p>	

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
8. KLASS	8. KLASS
<p>I. Materjalid, nende töötlemisviisid ning töövahendid</p> <p>1) valib ja kombineerib töötlemisviisid vastavalt materjali ja töövahendite kasutamisel eesmärgipäraselt;</p> <p>2) kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust ja teabeallikaid kooskõlas autoriõigusega;</p> <p>3) valib etteantud materjale eri töötlusviiside jaoks;</p> <p>4) teab ja järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.</p>	<p>I. Materjalid, nende töötlemisviisid ning töövahendid</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Elektronikakomponendid ja nendest moodustatud süsteemi koostamine. ● Materjalide ja nende töötlemise kohta teabe ● hankimise võimalused kirjandusest ning ● internetist. ● Materjalide töötlemistehnoloogiad ja töövahendid; käsi- ja elektrilised tööriistad ja arvjuhitavad (nt 3D printer jms) tööpingid. ● Viimistlemine ja pinnakatted. Multimateriaalsus ja erinevate materjalide kooskasutus. Toodete liitevõimaluste kasutamine. ● Tervisekaitse- ja ohutusnõuded töötlemisel ja ohutud töövõtted.
<p>II. Tööprotsess</p> <p>1) valib ja kasutab materjalile sobivaid tehnikaid, seadmeid, töövahendeid;</p> <p>2) planeerib iseseisvalt või rühmas tervikliku tööprotsessi ning funktsionaalse ja esteetilise tulemuse;</p> <p>3) leiab ülesannete täitmiseks loovaid lahendusi üksi ja/või rühmas, kasutab teistes õppeainetes õpitut.</p>	<p>II. Tööprotsess</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Töö- ja loomeprotsessi etappide eristamine, järjestamine ja kirjeldamine. ● Idee ja kavandi tähtsus eseme valmistamisel. Ideede hankimine ja allikakriitilisus (kasutamine kooskõlas autoriõigusega). ● Kahe ja kolmevaatelised joonised ja mudelid, mis on loodud digitaalsete vahenditega kui ka ilma. ● Tervikliku tööprotsessi planeerimine üksi ja rühmas. ● Erinevatest materjalidest praktiliste esemete valmistamine kasutades eakohaseid töötlusviise. ● Eseme funktsionaalsus ja

	<p>esteetilisus. Ornamendid rahvakunstis. Loovus ja leidlikkus - nutikad lahenduse.</p>
<p>III. Eneseanalüüs ja hindamine 1) esitleb, analüüsib ja põhjendab tööprotsessis tehtud valikuid ning lõpptulemust kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid; 2) annab enda ja teiste tehtule tagasisidet põhjendades oma arvamust.</p>	<p>III. Eneseanalüüs ja hindamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tööprotsessi analüüsimine ja tehtud valikute põhjendamine. • Töötulemuse esitlemine nii individuaalselt kui rühmas erinevaid esitlusviise kasutades. Isikliku panuse mõtestamine rühmas töötamisel. • Enda ja teiste töö konstruktiivne tagasisidestamine.
<p>IV. Igapäevaelu oskused ja tehnoloogia 1) teab jäätmete käitlemise ning keskkonnahoiu põhilisi nõudeid ja ressursside säästliku kasutamise mõju tervisele ning sotsiaal-, majandus- ja looduskeskkonnale; 2) mõistab infoallikates sh pakenditel olevat teavet ning kirjeldab erinevaid tarbimisvalikuid; 3) tunneb peamisi Eesti kultuuri- ja käsitöö tavasid; 4) võrdleb eri rahvaste kultuuritavasid; 5) oskab koostada eelarvet toote valmistamiseks; 6) leiab õpitus seoseid igapäevaelu ja enda hobidega.</p>	<p>IV. Igapäevaelu oskused ja tehnoloogia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ressursside säästlik tarbimine. • Töö planeerimine. • Tarbijainfo (pakendiinfo, kasutusjuhend, ohumärgid jm) • Ergonoomia. Inseneeria ja tehniline looming. Roheline mõtteviis. • Eelarve koostamine. • Parandustööd ja töövahendite hooldamine. • Õppeaine seosed igapäevaelu ja erinevate ametite ning hobidega.
<p>PRAKTILISED TÖÖD: Valmistatakse esemeid praktilise tööna. Esemete ja asjade korrastamine.</p>	

ÕPITULEMUSED	ÕPPESISU
9. KLASS	9. KLASS
<p>I. Materjalid, nende töötlemisviisid ning töövahendid</p> <p>1) kasutab sobilikke materjale, töövahendeid, -pinke, masinaid ning viimistlus- ja/või kaunistusvõtteid eesmärgipäraselt; 2) kasutab tööd kavandades ainealast kirjandust ja teabeallikaid kooskõlas autoriõigusega; 3) valib etteantud materjale eri töötlusviiside jaoks;</p>	<p>I. Materjalid, nende töötlemisviisid ning töövahendid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Multimateriaalsus ja erinevate materjalide kooskasutus. • Nüüdisaegsed võimalused materjalide töötlemisel ja detailide ühendamisel tooteks. • Materjalide töötlemistehnoloogiad ja töövahendid; käsi- ja elektrilised tööriistad ja arvjuhitavad (nt 3D

<p>4) teab ja järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.</p>	<p>printer jms) tööpingid.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Tervisekaitse- ja ohutusnõuded töötlemisel ja ohutud töövõtted. ● Ressursside säästmine läbi materjalide ja esemete taaskasutuse, parandamise ja hooldamise.
<p>II. Tööprotsess</p> <p>1) valib ja kasutab materjalile sobivaid tehnikaid, seadmeid, töövahendeid;.</p> <p>2) planeerib iseseisvalt või rühmas tervikliku tööprotsessi ning funktsionaalse ja esteetilise tulemuse;</p> <p>3) leiab ülesannete täitmiseks loovaid lahendusi üksi ja/või rühmas, kasutab teistes õppeainetes õpitut.</p>	<p>II. Tööprotsess</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Töö- ja loomeprotsessi etappide eristamine, järjestamine ja kirjeldamine. ● Ideede hankimine ja allikakriitilisus (kasutamine kooskõlas autoriõigusega) ning kavandi tähtsus eseme valmistamisel. ● Kahe ja kolmevaatelised joonised ja mudelid, mis on loodud digitaalsete vahenditega kui ka ilma. ● Tervikliku tööprotsessi planeerimine üksi ja rühmas. ● Erinevatest materjalidest praktiliste esemete valmistamine kasutades eakohaseid töötlusviise. ● Eseme funktsionaalsus ja esteetilisus. Loovus ja leidlikkus, nutikad lahendused.
<p>III. Eneseanalüüs ja hindamine</p> <p>1) esitleb, analüüsib ja põhjendab tööprotsessis tehtud valikuid ning lõpptulemust kas suuliselt või kirjalikult, kasutades sealhulgas digivahendeid;</p> <p>2) annab enda ja teiste tehtule tagasisidet põhjendades oma arvamust.</p>	<p>III. Eneseanalüüs ja hindamine</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Tööprotsessi analüüsimine ja tehtud valikute põhjendamine. ● Töötulemuse esitlemine nii individuaalselt kui rühmas erinevaid esitlusviise kasutades. Isikliku panuse mõtestamine rühmas töötamisel. ● Enda ja teiste töö konstruktiivne tagasisidestamine.
<p>IV. Igapäevaelu oskused ja tehnoloogia</p> <p>1) teab jäätmete käitlemise ning keskkonnahoiu põhilisi nõudeid ja ressursside säästliku kasutamise mõju tervisele ning sotsiaal-, majandus- ja looduskeskkonnale;</p> <p>2) mõistab infoallikates sh pakenditel olevat teavet ning kirjeldab erinevaid tarbimisvalikuid;</p> <p>3) tunneb peamisi Eesti kultuuri- ja käsitöö tavasid;</p>	<p>IV. Igapäevaelu oskused ja tehnoloogia</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ressursside säästlik tarbimine ning tarbimise suunad ja mõju inimesele. ● Töömaailm ja töö planeerimine. ● Õppeaine seosed igapäevaelu ja erinevate ametite ning hobidega. ● Tooraine ja tootmine.

4) leiab õpitus seoseid igapäevaelu ja enda hobidega.	
---	--

PRAKTILISED TÖÖD: Valmistatakse esemeid praktilise tööna. Esemete ja asjade korrastamine.
--